

Рôкъ XII. Скрентонъ, Па., Четверъ 20-го Октобра, 1904. Число 42. — Vol. XII. Scranton, Pa., Thursday, October 20, 1904. No. 42.

Дуже важне!

Подаемо до вѣдомости всѣмъ Братствамъ и вôддѣламъ Рус. Нар. Союза и всѣмъ поодинокимъ членамъ, що на VIII-ôй Головнôй Конвенции Р. Н. Союза въ Шамокинъ, Па. делеґаты ухвалили, що кождый членъ Р. Н. Союза мае платити разъ въ роцѣ въ мѣсяци Децембру 25 центôвъ на желѣзный фондъ.

Ся ухвала була оголошена въ орґанѣ Союза „Свободѣ" число 26. зъ дня 30. Юнія, 1904.

Длятого поручае ся всѣмъ членамъ Р. Н. Союза выконати сю ухвалу. Хто сего не зробить стратить всѣ права членьскй до орґанізаціи Р. Н. Союзъ.

К. Кирчѣвъ, предс.,
С. Ядловскій, секр,
Ал. Шаршонь, касієръ.

НОВИНКИ.

Гладикъ редакторъ „Правды" засудженый на $2000 кары утѣкае!

Якъ звѣсно Гладикъ въ своѣй „казетѣ" кидавъ пôдлй брехнѣ на о. Стефановича бувшого предсѣдателя „Союза" и на Р. Н. Союзъ, щобы ту такъ дорогу для насъ орґанізацію знищити и пôдкопати до неи довѣре середъ американьскихъ Русинôвъ. Щобы показати передъ свѣтомъ якимъ пôдлымъ оружіемъ воюе Гладикъ и его компанія, заскаржививъ його о. Стефановичь передъ судъ въ Ню Йорку. Розправа выказала безосновну брехню Гладика и судія засудивъ його на $2000 кары. Але якъ бувъ Гладикъ вôдважный въ киданю брехнѣ, такъ коли побачивъ, що свѣдки зôзнають на его некористь, чмигнувъ зъ розправы.

— ДНЯ 10. Окт. 904 зъѣхались священики зъ цѣлои Канады до Вінніпеґу въ справахъ нарадъ орґанізации самостôйнои грецеской руской церкви въ Канадѣ, и на реколекціи духовний. Тѣкожь выдали новый катехизмъ.

— ВЪ ОДНÔЙ каменицѣ въ Ню-Йорку, що зве ся „фарма Шрикера" въ протягу пятьохъ днѣвъ умерло нагло 15 осôбъ, котрй жили зъ собою въ дружныхъ вôдносинахъ. Нагла смерть и такого числа осôбъ звернула на себе увагу коронера и полиціи, котрй припускають, що причиною смерти була затроена горѣвка, котру всѣ пили, зôбравшись на гостинѣ у одной зъ померших родинъ.

— ВЪ РУКИ нью-йорской поліціи попалась книжка, де суть порады для сальонистôвъ, якъ мають пôдрабляти горѣвку, щобы мала гарну краску, а притомъ, щобы дуже тано коштувала. Є тамъ подані рôжні фарбы якими належить фарбувати горѣвку. Лѣкарѣ дослѣдили, що въ тыхъ фарбахъ е богато отруѣ. Не дивниця отже, що въ однôмъ домѣ померло наразъ ажь 15 осôбъ, напивши ся горѣвки. Мусѣла она бути пôдроблена такъ, якъ въ тôй книжцѣ подано. Отжѐ осторожно зъ горѣвкою.

— НА индійскôмъ островѣ Ст. Люція помѣжь тамошными жителями е пересудъ, що хто поѣдае серце и руки бѣлои дитины, може творити чудеса. Недавно пропала тамъ одному бѣлому еміґрантови дитина. По якôмсь часѣ довѣдавъ ся, що дитину його пôрвавъ якійсь Индіянинъ, вырѣзавъ еѣ серце, повôдтинавъ руки и голосивъ мѣжь народомъ, що вôнъ теперь въ силѣ творити чудеса.

— НА оденъ склепъ въ Ню-Йорку напало 14. жовтня вечеромъ трохъ опришкôвъ. Купець бувъ въ тôй часъ еще въ склепѣ. Оденъ зъ опришкôвъ сильнымъ ударомъ фляшки по головѣ оголомшивъ купця такъ, що той зъ розчерепаною головою поваливъ ся пôдъ ляду. Тогдѣ всѣ три кинулись чимъ скорше до рабунку. Слуга того склепу почувъ черезъ стѣну якійсь незвычайный стукôтъ въ склепѣ. Узброеный въ дручокъ входить до склепу и застае тамъ трохъ опришкôвъ бушуючихъ въ касѣ. Не надумуючись довго, кинувъ ся на нихъ зъ дручкомъ. Злочинцѣ поутѣкали. Поліція пустилась за ними въ погоню. Властитель склепу такъ тяжко раненый, що нема надѣѣ удержати його при житю.

— НА однôй улицѣ въ Ню-Йорку, патролюючій тамъ полісменъ знайшовъ набôй динамітовый, котрый лежавъ на шинѣ трамвайовôй. Забравъ отже динамітъ и поспѣшивъ на поліційну стацію. По дорозѣ, коли переходивъ черезъ другу улицю, знайшовъ на шинѣ трамвайовôй другій динамітовый патронъ. Хто се пôдложивъ, годѣ довѣдатись.

— ПРИ однôй зъ найбôльше оживленыхъ улиць въ Ню-Йорку, оденъ полісменъ приловивъ кôлькохъ хлопцѣвъ на крадѣжи дрôбныхъ предметôвъ. Хлопцѣ по вôдсидженю кары пôшли на волю. Въ кôлька день пôзнѣйше отримавъ згаданый полісменъ листъ зъ погрозою, що зôстане забитый. Полісменъ дôйшовъ, що листь сей писавъ оденъ зъ покараныхъ хлопцѣвъ, и приарештувавъ його.

— ЗЪ Вѣдня доносять про страшне убійство. Одна родина запросила до себе 70-лѣтного дуже маючого чоловѣка на гостину. Коли вôнъ прийшовъ, мужъ зъ жѣнкою напали на немôчного старця, убили його и обрабували. Тѣло забитого порѣзали на кусники и зашили въ мѣшокъ. По сповненю сего страшного убійства, десь щезли. Поліція слѣдить за ними.

— ВЪ Ню-Йорку засудивъ судія до дому поправы ажь до повнолѣтности 15-лѣтного хлопця, котрый передъ кôлькома днями кинувъ ся на 20-лѣтну дѣвчину и зачавъ еѣ дусити, причôмъ вытягавъ зъ кишенѣ мошонку зъ грôшми. Дѣвчина мала на стôлько силы, що затримала напастника, доки не надôйшовъ полісменъ.

— ВЪ Джерзи Сіти, Н. Й. приведено на поліцію 6-лѣтного хлопця, оскарженого о крадѣжь $2.50. Рѣчь мала ся такъ. Хлопець мешкавъ у родичѣвъ и спавъ въ хатѣ. Коли однакъ трафивъ ся родичамъ якійсь чоловѣкъ на мешкане, тогдѣ выгнали дитину зъ хаты и казали ночувати въ пивници. Дитинѣ було тамъ за зимно и впросила ся у сусѣда на нôчь. Въ ночи укравъ 6-лѣтный хлопець свому добродѣеви $2.50 и той вôддавъ його на поліцію. Судія засудивъ батька малолѣтного злочинця на $50 кары за те, що не опѣкувавъ ся дитиною, а малолого злодѣя вôддавъ до дому поправы.

— ВЪ Гобокенъ приловила молода дѣвчина злодѣя въ помешканю на горячôмъ учинку и такъ довго кричала, доки не збѣгли ся сусѣды а вôдтакъ и поліція, котра забрала зô собою лакомого на чуже добро.

— СИЛА любови показуе ся найлѣпше въ подѣѣ, яка сильно заворушила передъ кôлькома днями умы мешканцѣвъ анґлійского мѣсточка Лютерворть. Оденъ молодый тамошный горожанинъ покинувъ молоденьку жѣночку, зъ котрою недавно оженивъ ся, и утѣкъ зъ одною дамою, що мае 19, выразно девятьнайцятеро дѣтей и громадку внукôвъ. Псзаякъ збѣглець забравъ изъ собою деякй предметы, що були власностію жѣнки, поліція глядае дуже пильно за залюбленою парою.

— НѢМЕЦКІЙ цѣсарь Вільгельмъ окруживъ ся товариствомъ великанôвъ. Належать до неи его адъютанъ фонъ Пліскофъ, що е найбôльшимъ офіциромъ въ нѣмецкôй арміи; ґенералъ фонъ Шоль и ротмайстеръ фонъ Кляйстъ, що мають понадъ 2 метры высоты. Крôмъ нихъ належить до дружины сержантъ Поллегаверъ и пôдофіцеръ Тапшлікъ, оба найбôльшй пôдофіцiры въ нѣмецкôмъ вôйску.

— ВЪ низшихъ верствахъ анґлійского населеня настала въ послѣднôмъ часѣ мода надавати новй имена для новонародженыхъ. Мѣжь робôтничою верствою стало особливо популярнымъ имя Курокі, котре найчастѣйше надають новонародженымъ при хрестѣ. По выказамъ духовеньства, пôдъ тымъ именемъ записанй въ анґлійскй церковнй книги сотки дѣтей мужеского пола, що родили ся въ сѣмъ роцѣ. Многй Англійцѣ дають своимъ синамъ имя Оку або подвôйне Оку-Курокі.

— ТЫСЯЧЬ пятьсотъ лѣтъ минуло вôдъ часу, якъ зъ церковныхъ вежъ вôдôзвали ся першій разъ дзвоны. Першй христіяне зовсѣмъ не знали дзвонôвъ. На богослуженя скликували людей голоснымъ крикомъ, калаталами або молотками, якъ теперь Жиды. Першій дзвôнъ вôдозвавъ ся въ р. 403 на вежѣ церкви въ Нолѣ въ Италіи. На думку завести дзвоны прійшовъ епископъ Павлінъ, взявъ собѣ до сего взорець изъ цвѣтôвъ, званыхъ теперь дзвôнками и конваліями. Доки загаломъ заведено дзвоны, минуло ще богато лѣтъ, ажь папа Савініянъ въ р. 590 завѣвъ ихъ по всѣхъ церквахъ римскихъ. И ему першому дзвонили дзвоны на похоронахъ.

— ПЕРЕБУВАЮЧОГО въ Тартаровѣ пов. надвôрняньского въ Галичинѣ на ловахъ у кн. Ліхтенштайна, російского ґенерала на вôдпустцѣ и властителя копалень золота на Урали, кн. Демидова покликано передъ кôлькома днями телеґрафічно на поле вôйны. Щобы прибути на часъ до Петербурга, куды его покликано, кн. Демидовъ замовивъ собѣ безпроволочои специяльный поѣздъ до Станиславова. Прибувши сюды изъ своимъ адъютантомъ, всѣвъ до поспѣшного поѣзду и выѣхавъ до Росіи. Наочнй свѣдки оповѣдають, що російскій ґенералъ одержавши телеґрафічне покликане на поле вôйны, выбухъ плачемъ.

— ЗАЧУВАЄМО, що о. Обушкевичь пхавъ ся до школы правити въ Симпсонъ, Па. але тамошнй люде (бувшй парохіяне о. Обушкевича) поставили на дверяхъ полісменôвъ и недопустили его до середины.

Симъ разомъ справдилась на о. Обуш. та пословиця, що хто чимъ воюе, той вôдъ сего гине.

— НА руки о. Тимкевича зложили на Руску Бурсу отсй добродѣѣ слѣдуючй датки: О. Н. Струтиньскій 14.20, Ю. Живанъ 1.00, Василь Петрочко зôбранй на Онтаріо 3.00, Бл. пам. Бачиньскій 10.00 — разомъ 28.20 дол.

О. Тимкевичь,
69 Linden st., Yonkers, N. Y.

О пôдземныхъ скарбахъ.

Розповѣвъ Андрѣй Каменьскій.

(Дальше.)

Коли мы зъ олѣю выгнали кероселенъ и бензину, то нагрѣваемо той олѣй въ котлѣ далѣ, ажь вôнъ буде горячій на 200 300 степеновъ. При той температурѣ, при тôмъ теплѣ, выходять зъ олѣю знову инчѝ газы. Тѝ газы называють ся: гексанъ, гептанъ и октанъ. Тѝ три газы згустять ся въ рурѣ и сплынуть въ резервоаръ Б яко течь и тая течь, що повстала зъ тыхъ трохъ газôвъ е власне нафта. Такъ мы зъ олѣю выгнали и нафту.

Олѣй, що оставъ въ котлѣ, стае поволи що разъ густѣйшій. Огрѣваймо его далѣ по надъ 300 степенѣвъ. Коли огрѣемо по надъ 300 стѐпенѣвъ, то зъ него буде выходити пара; вона згустить ся а коли охолодить ся въ рурѣ то въ резервоарѣ дôстанемо теперь вже не течь а тѣло густе — парафіну. Зъ парафіны робимо свѣчки, котрыми давнѣйше всюды свѣтили. Теперь вже зъ парафіны не роблять свѣчокъ, бо тѝ свѣчки не дуже добрѝ. Теперь роблять свѣчки зô стеарины. Такъ мы зъ олѣю дôстали кôлька рôжныхъ продуктôвъ: кероселенъ, бензину, нафту и парафіну.

Що осталось въ котлѣ?

Въ котлѣ оставъ ся останокъ густый, подôбный до асфальту або теру. Зъ того теру дôстаемо по рôжныхъ операціяхъ коксъ.

Той цѣлый способъ выдумавъ въ Америцѣ ученый Сіліманъ а въ Галичинѣ Лукасевичь и то называе ся фракціонована дестіляція.

Нафту яку мы дôстали зъ олѣю, не можемо однако заразъ уживати. Єи мусить ся найперше очистити зъ примѣшокъ мінеральныхъ, а очищуесь еи черезъ сѣрчану кислоту. Потôмъ тую нафту выбѣлюе ся на сонци и продаесь.

Якъ пôзнати добру нафту?

Вы бачили, що зъ олѣю, якій бувъ въ котлѣ, мы выгнали рôжнѝ газы: кероселенъ, бензину и нафту. Вы бачили, що всѣ тѝ газы згустились въ течь. Вы бачили, що сама нафта то не одинъ газъ, а три газы змѣшанѝ зô собою: гексанъ, гептанъ и октанъ.

Подумайте теперь, що коли мы олѣй выдобули зъ землѣ, то въ нѣмъ були ще инчѝ газы, котрѝ на воздусѣ заразъ повтѣкали въ воздухъ.

Теперь я вамъ скажу, що тѝ газы, що насамперѣдъ повтѣкали въ воздухъ дуже легко запалюють ся и выбухають. Подумайте теперь, що й кероселенъ и бензина легко запалюють ся и выбухають, лекше якъ нафта.

Коли отже наллемо въ начине олѣю земного, то зъ него будуть выходити тѝ легко запальнѝ газы, хоть мы ихъ не видимо. Коли отже надъ олѣемъ держимо сѣрничку, то воздухъ въ котрôмъ е газы зъ олѣю, запалюесь и выбухае.

Такъ само коли мы нафты добре не очистили, то е, коли мы зъ неи не цѣлкомъ выгнали легко запальнѝ газы, то вони, коли часомъ переверне ся лямпа, можуть запалитись и выбухнути. Зъ того походить богато нещастя.

Щобы отже пôзнати добру нафту, то наливаесь еѣ въ черепокъ, нагрѣваесь легко до 40 степенѣвъ и коли вона при той температурѣ не выдѣлюе запальныхъ газôвъ, то е добра. Въ добрôй нафтѣ згасне сѣрничка, бо въ нѣй нема легко запальныхъ газôвъ. Чимъ горячѣйше въ хатѣ, тымъ лекше выдѣлюють ся запальнѝ газы. Тому на весѣляхъ въ горячихъ хатахъ треба уважати на лямпы.

Я сказавъ, що останокъ зъ олѣю е асфальтъ або теръ. Асфальтъ плывае на Мори Мертвôмъ на водѣ, о тôмъ знаете зъ бібліѣ. На однôмъ островѣ, на Трінідадъ творить вôнъ въ земли грубу верству, широку и довгу на 2 кільометры.

Асфальту уживаесь до кальфатрованя кораблѣвъ, на папу дахову, на кіты и фірнісы

Коли асфальтъ змѣшаемо зъ порошкомъ вапняковымъ, пѣскомъ и камѣнчиками, то дôстаемо вапнякъ асфальтовый що служить на тротуары, а асфальтъ зъ пѣскомъ и мукою вапняною на покрыте стѣнъ и дахôвъ.

Коли я розповѣвъ, якъ дôстаесь зъ олѣю нафта, розповѣмъ теперь, де и якъ олѣй земный находить ся.

Вы зрозумѣли, що олѣй земный е мѣшаниною рôжныхъ течей. Вы бачили що коли тѝ течи тôлько трошка нагрѣемо, то вони замѣнюють ся въ газъ.

Тіи течи, то е олѣй земный находить ся глубоко въ земли въ пѣску, або въ рѣни, або въ вапняку. Олѣй не може отже находити ся въ твердôмъ камѣню, а тôлько въ такôмъ, що мае поры, дѣрочки. Понеже глубше въ земли е теплѣще, то вы зрозумѣете, що зъ олѣю выдѣлюють ся тамъ газы легко запальнѝ. А що кождый газъ лекшій якъ течь, то тѝ газы щѣлинами дôстають ся на верха землѣ и выходять. Подумайте теперь, що на такôмъ мѣсци де выходить такій газъ, хтось колись розпаливъ огонь. То той газъ зачне горѣти и горить такъ довго, якъ довго вôнъ выходить зъ землѣ. Такъ на Кавказѣ коло мѣста Баку е одно мѣсце, де зъ землѣ выбухае огонь и той огонь усе горить. Народъ называе той огонь вѣчный огонь и молить ся до него.

Черезъ такій огонь можемо пôзнати, що въ земли е нафта. Пôзнати можемо однако ще инакше. Хто бувъ коли на багнахъ, видѣвъ що вода полискуесь до сонця рôжными барвами, такъ якъ дуга. То походить зъ того, що на водѣ е тонесенька поволока нафты. Та нафта дôсталась зъ землѣ на верхъ.

Въ коломыйскôмъ повѣтѣ, въ Галичинѣ, бачимо неразъ на рѣчкахъ таку поволоку нафты або олѣю, и той олѣй осѣдае неразъ на камѣню грубою на палець верствою мази.

Коли такъ люде пôзнають, що въ земли е нафта, то почипають вертѣти и коли довертять ся до верствы землѣ, що насякла олѣемъ, тодѣ олѣй той пôдъ тисненемъ газôвъ починае нагло зъ великою силою вытрискати. И отъ читаемо неразъ, що нафта при верченю вытрискае въ такôмъ множествѣ, що не выстарчить начинь и резервоарôвъ, и вона втѣкае въ долины и въ рѣки. Зъ такои дѣры нафта вытрискае неразъ кôлька мѣсяцѣвъ. Зъ нафтою выходять такожь газы. Тѝ газы ловить ся такожь въ критѝ резервоары и тѝ газы служать до опалюваня и освѣчуваня мѣстъ, далѣ по фабрыкахъ до обертаня машинъ и въ металюрґіи.

Де находить ся нафта?

Нафта находить ся у всѣхъ формаціяхъ, але не у всѣхъ краяхъ. Найбôльше нафты мае Пенсилвенія и Кавказъ. Трохи нафты мае и Галичина.

Що до формацій, въ якихъ нафта находить ся, то въ Галичинѣ и на Кавказѣ вона находить ся въ Терціерѣ, а въ Пенсилвеніи въ Девоні и въ Угли.

Зъ вôдки взялась въ земли нафта?

Ученѝ кажуть, що вона походить зъ рослинъ и звѣрятъ а именно зъ товщи.

Мабуть воно такъ и е. Бо коли мы товщь въ замкненôмъ сосудѣ при великôмъ тисненю дуже сильно нагрѣемо, то повстае течь подôбна цѣлкомъ до олѣю земного.

При нафтѣ розкажу ще коротко про озокерітъ або вôскъ земный.

Є то подôбна до воску пчôльного густа маса, котра топить ся межи 56 а 82 степенемъ.

Озокеритъ находить ся головно въ Бориславѣ въ Галичинѣ. Вôнъ находить ся або въ правильныхъ верствахъ, або втисненый въ щѣлины скалъ.

Зъ воску земного дôстаемо парафіну и церізину и трохи нафты.

Що до продукціи, то 35 процентъ усеи продукціи нафтовои свѣта припадае на Кавказъ. Нафта кавказка робить конкуренцію нафтѣ американьскôй на азійскихъ ринкахъ.

Що до Полученыхъ Державъ, то продукція ихъ выносила въ 1901 р. 69,389.000 барилокъ вартости 66,417.000 дол.

Якъ до теперь давали нафту головно стейты: Огайо, Вестъ Вірджінія и Пенсилвенія, такъ теперь выступають яко нафтовѝ конкуренты Тексасъ и Каліфорнія.

Желѣзо.

Коли мы розказали про тѝ мінералы, котрѝ служать намъ яко опалъ и свѣтло, перейдемо теперь до иньшихъ, особливо до одного такого, зъ котрого роблять плугъ и сокиру. Вы мабуть знаете, якій то метал. Я буду однакъ розказувати о желѣзѣ не тôлько тому, що цѣкаво о нѣмъ чогось довѣдатись, але такожь тому, що богато нашого народа працюе въ Пітсбурґу и иньшихъ мѣсцяхъ Пенсилвеніи, Огайо и Йлінойсъ въ майнахъ и фабрыкахъ желѣза.

Починаючи розказувати о желѣзѣ, спитаю, що люди робили тогдѣ, якъ ще желѣза не знали? Зъ чого робили сокиры и пилки и ножѣ — тѝ конче потрѣбнѝ знаряды, безъ котрыхъ зъ дерева нѣчого не можна зробити, навѣть кия не можь вырубати, хиба выломати.

Отже тодѣ, якъ люде не знали желѣза и инчого металю робили вони топôрцѣ и ножѣ зъ твердого каменя. Той камѣнь то дуже твердый кремѣнь и называесь „огневый камѣнь". Ученѝ вôднайшли на многихъ мѣсцяхъ такѝ камѣннѝ ножѣ, топôрцѣ и пилки. Въ Старôмъ Краю найдено богато такихъ ножôвъ на Покутю въ Белелуѣ. Розумѣесь, щобы зъ такого кременю зробити нôжь, треба було страхъ богато напрацюватись, бо не легко вылупати камѣнь такъ, щобь бувъ хоть троха острый. Зъ такими ножами и сокирами треба було кôлька день часу, щобъ стяти хоть тоненьке дерево. Доперва пôзнѣще навчились люде добувати металь, и робити зъ него знаряды.

Желѣзо належить до металѣвъ и такъ якъ и инчѝ металѣ: золото, срѣбло, мѣдь, цина — находить ся въ земли. Однако дуже рѣдко находимо металѣ чистыми. Звычайно е металь змѣшаный зъ якоюсь домѣшкою и той металь зъ домѣшкою называесь руда. Зъ тои руды треба доперва выплавити металь. Тôлько золото, срѣбло и плятина находять ся чистѝ. Коли металь не е чистый, а зъ домѣшкою, то ученый каже, що той металь находить ся въ хімічнôмъ полученю, а мы по просту будемо говорити, що вôнъ е змѣшаный зъ инчимъ якимсь матеріяломъ, зъ инчимъ тѣломъ. Коли металь не любить лучитися зъ инчимъ тѣломъ, то называемо его благороднымъ. Такихъ благородныхъ металѣвъ мало, бо тôлько золото, срѣбло и плятина суть чистѝ або благороднѝ.

Де и якъ находять ся металѣ?

Чому золота на земли менче якъ желѣза?

Мы знаемо вже, що земля була плынною масою. Тому зрозумѣемо, що коли вона почала остигати, то на той масѣ плывала на верха лекша починаюча творити ся скорупа камѣнна. Неодинъ бачивъ, що якъ въ розтоплене желѣзо кинути камѣнь, то вôнъ буде плывати, якъ дерево на водѣ; се дѣесь тому бо желѣзо тяжше якъ камѣнь тому вôнъ плывае на желѣзѣ. Може навѣть дехто бачивъ, що якъ въ живе срѣбло кинуть кусокъ желѣза, то тое желѣзо буде такожь плывати, такожь тому що живе срѣбло е ще тяжше якъ желѣзо, а лекшѝ тѣла усе плывають на тяжшихъ.

Такъ скорупа землѣ е утворена зъ каменя, а пôдъ нею е маса, и та маса чимъ далѣ въ глубъ землѣ тымъ тяжша. Колижь руды металевѝ и металѣ самѝ тяжшѝ якъ камѣнь, то зъ того выходить, що чимъ глубше въ землю тымъ бôльше мусить тамъ бути рудъ металевыхъ розтопленыхъ, въ рôжныхъ сполученяхъ, або й чистыхъ металѣвъ.

Я напишу въ порядку рôжнѝ тѣла, пôсля ихъ тягару.

Дерево (найлекше), вода, камѣне, желѣзо, мѣдь, срѣбло, олово, живе срѣбло або ртуть, золото и плятина (найтяжшѝ).

Зъ того може зрозумѣете, що чимъ глибше въ землю, тымъ бôльше буде тамъ находити ся тяжкихъ металѣвъ. Скорупа землѣ е камѣнна, пôдъ тою скарупою въ земли е маса, котра часомъ выливаесь яко лява зъ вулькановъ и въ той лявѣ е вже трошка бôльше металѣвъ и то тымъ бôльше зъ чимъ бôльшои глубины лява выходить. Коли по многихъ лѣтахъ земля дуще остигне и скорупа на землѣ стане дуже груба, то лява буде зъ самои глубины землѣ выкидати богато золота и тодѣ буде воно на верха.

Вы зрозумѣете теперь ще одно, а именно то, чому на свѣтѣ желѣза бôльше якъ мѣди, мѣди бôльше якъ срѣбла, а срѣбла бôльше якъ плятины и золота. Се тому, що желѣзо лекше якъ мѣдь, срѣбло, золото и воно находить ся близше пôдъ землею, якъ тамтѝ металѣ и при выбуху зъ нутра землѣ може выллятись лява богатша въ желѣзо якъ, на примѣръ, въ мѣдь. Такъ само срѣбла мусить бути менче якъ мѣди, а вже найменче золота и плятины.

Зъ того, що я розказавъ, слѣдуе такожь причина, чому пожиточнѝ руды находять ся усе въ камѣню вулькапічнôмъ, або еруптивнôмъ, а не находять ся въ камѣню знесенôмъ зъ гôръ водою то е въ верствахъ седіментарныхъ, або осадженыхъ зъ воды або нанесеныхъ и що чимъ глубше копати въ тôмъ камѣню вульканічнôмъ, тымъ бôльше и тымъ дорожшѝ находимо тамъ руды и чистѝ металѣ. Тому такожь богаство мінералôвъ находимо майже тôлько въ горахъ, бо власне черезъ фалдоване землѣ, спôднѝ глубокѝ версты дôстались на верха.

Я сказавъ що металѣвъ е найбôльше въ вульканічныхъ горахъ. Вони находять ся однако и въ седіментарныхъ нанесеныхъ верствахъ. Якъ се сталось?

Представмо собѣ утворену першу грубу камѣнну скорупу. Всякій зрозумѣе, що въ нѣй мусять бути и примѣшки тяжшихъ рудъ зъ бôльшои глубины, бо огнянѝ, пекольнѝ силы усе перемѣшували и перевертали и выкидали зъ глубины на верха неразъ тяжше, а зъ верху въ спôдъ лекше. Въ тую скорупу опôсля всякала вода и выполѣкувала руды, якѝ въ дрôбнôй скôлькости находились въ скорупѣ. Въ той скорупѣ творились щѣлины бôльшѝ и менчѝ и тая вода плыла тыми щѣлинами. Тѝ щѣлины перетинали неразъ и пôзнѣщѝ седіментернѝ верствы, — въ нихъ значить такожь вливала вода и осаджувала неразъ руду, яка була перше въ нѣй розпущена, а яку забрала зъ першои скорупы.

Пôзнѣще вода выполѣкувала металь и зъ пôзнѣщихъ, еруптивныхъ скалъ и зносила той металь де небудь на одно мѣсце и осаджувала. Треба бо знати, що нема такого каменя, въ котрый бы вода не вникала. Всюды вона вникае, выполѣкуе поволи металь, пливе невидимо тоненькими жилками; тѝ жилки лучать ся въ бôльшѝ, тѝ ще въ бôльшѝ артеріи и ними зносить вода розпущеный металь десь въ одно мѣсце, чи то въ камени вульканічнôмъ, чи въ седіментѣ або осадѣ и осаджуе яко руду.

Такъ отже металѣвъ треба шукати або въ вульканічнôмъ камѣню або въ первѣснôй скорупѣ, бо всѣ металѣ находять ся первѣсно або въ однôмъ або въ другôй.

Але можуть вони находити ся и въ осадовыхъ покладахъ, тôлько треба знати, що туды дôстались або зъ вульканічныхъ скалъ або зъ первѣснои скорупы.

Що вода выполѣкувала металь зъ першои скорупы камѣннои, доказавъ вченый Ляндбергеръ. Вôнъ найшовъ въ камѣню спôднои скорупы: мѣдь, олово, кобальтъ, нікель, вісмутъ, срѣбло, арсенъ, желѣзо, антімонъ и цину, особливо въ камѣню званôмъ міка, авгітъ, олівінъ и росовикъ.

(Дальше буде)

Безъ вступного до Р. Н. Союза!!!

Дорогі Братя, Русины!

Въ котрого зъ васъ е серце, котребы не палало любовю до своеи родины, до вашои сестрички, до вашого брата, до вашихъ серцю найдорожшихъ няня и мамы, що десь тамъ за далекимъ Океаномъ въ нашôй обдертôй вôтчинѣ ожидають помочи вôдъ свого сынка, вôдъ своеи донечки, котрі поѣхали на зарôбки до сеи богатои краины?

Въ кого е серце, щобы не любило свою родину, жену и дѣточки, тоті твои квѣты, дорогій брате, котрыми ты такъ тѣшишь ся, котрымъ бажаешь щастя и просишь Господа лягаючи и встаючи о добру долю для нихъ, а котрыхъ ты идучи до роботы пригортаешь до свого серця, цѣлуешь и пращаешь ся зъ ними, бо незнаешь чи назадъ повернешь — такъ въ цѣлости здоровъ, чи нѣ.

Може тебе дорогій брате присиплють глубокі майны, може тебе машина въ фабрицѣ розторощить, може десь на твоихъ кôстках будуть американьскі докторы практиковати и учитись? Все можливе, но ты, брате Русине, не знаешь сего напередъ.

Для того дорогій брате Русине, если ты любишь свою рôдну маму, няня, брата, сестру, дѣточки и свою дорогу жену — любижь ихъ правдиво и вѣрно такъ, щобы та любовь була и по смерти твоѣй, котра то смерть ходить за тобою слѣдами кождои хвилѣ. Любижь, щобы колись та любовь була осолодою твоимъ рôднымъ. А она буде тогды осолодою, коли ты забезпечишь ся въ орґанізаціи Руско Народный Союзъ.

Уважай брате, що ты бѣдный, ты не годенъ зробити маетку, котрого бысь полишивъ своѣй родинѣ.

Твôй доляръ, котрый тяжко заробишь, есть роздѣленый на хлѣбъ, сôль, на кавалокъ мяса, на все, що тобѣ конечно потрѣбне до твого житя и твоеи тяжкои працѣ — отже ты не годенъ защаровати богато на выпадокъ нещастя.

Пригадай собѣ брате якъ привезли твого сусѣда забитого, котрый полишивъ жену и дрôбні дѣточки — о не бувъ въ Союзѣ. На него добрі люде сколектовали та похоронили тѣло, а що зъ женою сталось? Она бѣдна умлѣвала зъ розпуки, бо стратила мужа, стратила кормителя дѣточокъ, она чулась нещасливою вôдъ усѣхъ, она чулась понижена, опущена, бо бѣдні еѣ дѣточки звязали тоті руки, котрі бы могли запрацювати на кавалокъ хлѣба. А що, брате, зъ другимъ твоимъ приятелемъ сталось, котрый повертавъ зъ роботы и тренъ въ дорозѣ его забивъ? Правда, привезли его, похоронили величаво, всѣ приятелѣ посходились — и памятникъ на него положили, правда, бѣдна жена рыдала, плакала и дѣти плакали за своимъ дорогимъ няньомъ, котрый днесь такъ ихъ сердечно пращавъ и пôшовъ до роботы. Но мати каже: цитьте дѣточки, цитьте; нянько намъ лишивъ грошѣ въ „Союзѣ"; достанемо и поѣдемо до нашого краю, до бабцѣ и тамъ собѣ купимо хату. Тамъ буде намъ добре...

Отожь дорогі братя Русины, Руско Народный Союзъ буде принимати здоровыхъ Русинôвъ въ мѣсяцю Сѣчню (Януару) 1905 безъ вступного вôдъ першого року житя до 31, а вôдъ 31 до 45 за половину вступного.

Длятого приступайте братя численно, поки часъ, поки здоровле маете. Не вважайте на вашь молодый вѣкъ, не вважайте на ваше здоровле, на вашу силу, бо то все якъ бы позичене. Днесь маете, завтра по нѣмъ. Рускій Народный Союзъ платить за 70 цнт. мѣсячного, 600 дол. посмертного за мужа, за утрату ока 100, за утрату ноги або руки 200 дол.; за жену 300 дол.

Записуйте свои дѣточки, бо достанете бôльше якъ въ якôй чужôй асекураціи.

Вступайте громадно а нѣколи не пожалуете того марного гроша, котрымъ забезпечуете свою родину а и вашу любовь до родины.

К. Кирчôвъ,
предс. Р. Н. Союза.

122 НОВЫХЪ ЧЛЕНÔВЪ.

Въ мѣсяцю Септембру приступили до „Р. Н. Союза" слѣдуюч нові братства и члены:

Братство Пр. Богор. въ Olyphant, Pa.
Закшиковскій Петро
Крутый Иванъ
Бичь Иванъ
Худикъ Иванъ
Клѣшь Андрѣй
Бараникъ Иванъ
Климъ Михайло
Поляньскій Микола
Сосницкій Дмитро
Солецкій Иванъ
Добряньскій Иванъ
Сосницкій Мілько
Баґанъ Михайло
Духнякъ Дмитро
Клѣшь Михайло
Кисѣльовскій Микола
Гнатушко Макарь
Баґанъ Василь
Коцанъ Иванъ
Мурайко Василь
Щуръ Иванъ
Беґа Володимиръ
Павловскій Грицъ
Поляньскій Василь
Солецкій Василь
Ґулячокъ Микола
Середницкій Василь
Бенцалъ Василь
Добошь Михайло
Сосницкій Федôръ
Шеремета Петро
В. 1. Слодичка Осипъ
Лазовскій Михайло
В. 3. Бодакъ Стефанъ
В. 4. Мадзуля Амброзій
Головачь Романъ
В. 8. Тарбай Илько
Руцкій Филипъ
В. 9. Жиличь Теодоръ
В. 15. Романьчакъ Василь
В. 16. Федорôвъ Андрѣй
Кмети Илько
Прокопъ Михайло
Вавакъ Арсеній
Тхôръ Алексій
Галушка Федоръ
Ґзечь Андрѣй
Рѣбей Василь
Рѣбей Федоръ
Боґоста Василь
Дзурба Стефанъ
Митришинъ Митро
Гамерскій Мимайло
Гарнаґа Андрѣй
Юрчакъ Онуфрій
Москали Антôнъ
Росоха Митро
В. 20. Рижаничь Адамъ
В. 25. Ющакъ Гнатъ
В. 27. Сивуличь Иванъ
Капецъ Анна, дитина
В. 30. Мейза Иванъ
Пославскій Иванъ
В. 40. Арданъ Микола
В. 41. Семсѣна Василь
В. 42. Жиличь Амброзій
Шафранъ Анна, дитина
В. 45. Головачь Стефанъ
Булякъ Стефанъ
В. 46. Биґусъ Юрко
Катреничь Михайло
В. 50. Федакъ Акимъ
Майба Осифъ
В. 53. Собота Осифъ
Дудичь Арсеній
Адамъ Николяй
Фуцѣла Константинъ
Беднарчикъ Стефанъ
Вахновскій Лєонъ
В. 55. Кушь Онуфрій
Колодѣй Иванъ
В. 56. Кравчикъ Михайло
Левицкій Михайло
В. 58. Васѣвъ Грицъ, дитина
В. 59. Тешнаръ Петро, дитина
В. 61. Ґдуля Иванъ
Колеґа Михайло
Прочо Юрій
В. 62. Андрейко Демко
Микулякъ Павло
В. 64. Андрело Василь
В. 67. Порада Иванъ
В. 76. Козура Иванъ
Бѣличняньскій Илько
Ґутъ Митро
Бѣляньскій Гаврило
Станьчакъ Трофій
В. 80. Качайло Василь
Канчѣръ Федоръ
Рошко Федоръ
В. 82. Наребецкій Стефанъ
Пастырикъ Иванъ
Пастырикъ Михайло
В. 85. Бернѣцкій Иванъ
Ильчиньскій Тома
Барицкій Антôнъ
Бубнякъ Михайло
Стахура Григорій
Бубнякъ Михайло
В. 95. Даньчакъ Иванъ
В. 102. Рогаль Стефанъ
Господарь Юлій
Рогаль Иванъ
В. 108. Лефка Наталія, дитина
В. 109. Ґалайда Иванъ
В. 110. Дубикъ Андрей
В. 112. Штундякъ Теодоръ
Вацовскій Микола
В. 113. Пачѣйовскій Михайло
Цапарь Петро
В. 114. Псаръ Иванъ
Козакъ Василь

С. Ядловскій,
голов. секретарь.

Справоздане касове

„Рус Народ. Союза" за мѣсяць Септемберъ 1904.

Ч. бѣжуче		
2088	Granville, N. Y. Бр. св. Геор.	14.60
2089	Gradatim, Pa. М. Р. Н. С.	11.40
2090	Cohoes, N. Y. М. Р. Н. С.	11.73
2091	Jersey City, N. J. М. Р. Н. С.	92.40
2092	Taylor, Pa. М. Р. Н. С.	9.30
2093	Hastings, N. Y. М. Р Н. С.	8.90
2094	Franklin Furnace, N. J. М. Р. Н. С.	8.00
2095	Ellworth, Pa. М. Р. Н. С.	16.34
2096	Ramey, Pa. М. Р. Н. С.	49.32
2097	Carnegie, Pa. Бр. св. Петра и Павла	60.50
2098	Dunlo, Pa. Бр. св. П. и П.	23.24
2099	Glen Lyon, Pa. Бр. св. П. и П.	23.32
2100	Leetsdale, Pa. Бр. св. П. и П.	19.55
2101	Beaver Meadows, Pa. Бр. св. Мих	18.24
2102	Cannonsburg, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	30.50
2103	Terryville Conn., Бр. св. Арх. Михаила	6.00
2104	Butler, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	24.60
2105	McKeepsort, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	97.46
2106	Centralia, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	11.48
2107	Buffalo, N. Y. Бр. св. Й. Хрест.	46.05
2108	Manown, Pa. Бр. св. О. Никол.	37.43
2109	Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	31.51
2110	Perth Amboy, N. J. Бр. св. О. Николая ..	30.36
2111	Powhatan, W. Va. Бр. Пр. Богор.	16.29
2112	McAdoo, Pa. Бр. Пр. Богород.	78.25
2113	Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. пр. Иліи	35.45
2114	New York, N. Y. Тов. Зоря	12.00
2115	Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	20.85
2116	Pittsburg, Pa. Бр. св. Никол.	175.14
2117	Allegheny, Pa. Бр. Пр. Богород.	31.00
2118	Trauger, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	29.00
2119	Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	30.84
2120	Hazleton, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	79.60
2121	Eleanor, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	31.24
2122	Desloge, Mo. Бр. св. Й. Хрест.	45.79
2123	Seymour, Conn. Бр. св. Й. Хр.	15.30
2124	Waterbury, Conn. М. Р. Н. С.	22.80
2125	Olyphant, Pa. Бр. Пр. Богор.	28.46
2126	New Philadelphla, Pa. Бр. св. Арх. Мих. .	11.70
2127	Yatesb ro, Pa. М. Р. Н. С.	11.78
2128	Jersey City, N. J. Клюбъ 4-охъ Мих.	9.97
2129	Sayre, Pa. Бр. Пресв. Богор.	10.40
2130	Chicago, Ill. М. Р. Н. С.	10.00
2131	Monessen, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	37.53
2132	Mutual, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	7.18
2133	Fredericktown, Pa. Бр. св. П и П.	18.02
2134	Jessup, Pa. Бр. св. П. и П.	38.50
2135	Syracuse, N. Y. Бр. св. П. и П.	28.91
2136	Westmoreland City, Pa. Бр. св. Арх. Мих..	28.22
2137	Priceburg, Pa. Бр. св. Василія	50.36
2138	New Florence, Pa. Бр. св Василія	9.10
2139	Scottdale, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	27.16
2140	New Alexandria, Pa. Бр. св. П. и П.	26.50
2141	Pleasant Valley, Pa. Бр. св. Арх. Мих. ...	17.51
2142	Jersey City, N. J. Тов. Родина	5.43
2143	Plymouth, Pa. Бр. св. П. и П.	103.65
2144	Cleveland, O. Бр. св. П. и П.	16.80
2145	Ford City, Pa. Бр. св. О. Николая	50.70
2146	Minersville, Pa. Бр. св. О. Николая	77.70
2147	Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Волод.	21.49
2148	Marion Heights, Pa. М. Р. Н. С.	9.05
2149	Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	17.32
2150	Denning, Ark. Бр. Пр Богор.	4.25
2151	Belle Vernon, Pa. Бр. Пр. Богор.	20.10
2152	Cross Fork, Pa. Бр. Пр. Богород.	13.17
2153	Elizabeth, N. J. М. Р. Н. С.	31.76
2154	Shamokin, Pa. М. Р. Н. С.	212.30
2155	West Pawlet, Vt. Бр. Покр. Пр. Богор. ...	20.25
2156	Mt. Carmel, Pa. Сестр. бр. Пр. Богород.	8.57
2157	Breslau, Pa. Бр. св. Андр.	64.00
2158	Baltimore, Md. Бр. св. П. и П.	11.88
2159	Elmira N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	22.11
2160	Ansonia, Conn. М. Р. Н. С.	21.25
2161	McKeesport, Pa. Бр. св. Ольги	10.05
2162	Alden Sta., Pa. Бр. св. Волод.	18.77
2163	Lopez, Pa. Бр. св. О. Николая	11.00
2164	Scranton, Pa. Бр. св. прор. Иліи	83.25
2165	Cleveland, O. Бр. св. О. Николая	9.15
2166	Mayfield, Pa. М. Р. Н. С.	10.90
2167	Troy, N. Y. Бр. св. О. Николая	24.80
2168	Glen Lyon, Pa. Сестр. бр. Пр. Богор.	19.06
2169	Brooklyn, N. Y. М. Р. Н. С	13.22
2170	Mt. Carmel, Pa. Бр. П. и П.	34.90
2171	Simpson, Pa. Бр. св. Василія	30.55
2172	Philadelphia, Pa. Тов. Любовъ	16.60
2173	Old Forge, Pa. М. Р. Н. С.	4.20
2174	Yorkville, O. М. Р. Н. С.	8.57
2175	Olyphant, Pa. Бр. св. Й. Хрест	155.74
2176	New York, N. Y. Бр. св. Андр.	26.19
2177	St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богород.	29.71
2178	St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Михаила	46.17
2179	Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитр.	30.49
2180	New York, N. Y. Бр. св Волод.	17.40
2181	Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	75.35
2182	Meyersdale, Pa. Бр. св. Юрія	7.00
2183	Lansford, Pa. Бр. Пр. Богор.	150.78
2184	Allegheny, Pa. Тов. Поступъ	11.88
2185	Newark, N. J. Бр. св. Й. Хрест.	16.90
2186	Shenandoah, Pa. М. Р. Н. С.	11.00
2187	Ansonia, Conn. Бр. св. П. и П.	34.45
2188	Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	21.48
2189	Cleveland, O. Бр. св. П. и П.	18.50
	Разомъ приходъ за Септемберъ б. р.	3,356.92
	Готôвка зъ кôнцемъ Августа б. р.	17,116.07
	Разодъ доходъ ..	20,472.99

Розхôдъ за Септемберъ:

Посмертне по бл. п. Маріи Пѣтухъ Carnegie, Pa. ..	300.00
„ „ „ „ Марія Нахай Yonkers, N. Y. ..	300.00
„ „ „ „ Маріи Вѣльчацкôй Shamokin, Pa.	300.00
„ „ „ „ Фтеоннѣ Курила St. Louis, Mo.	300.00
„ „ „ , Розалии Ковалєвскôй Olyphant, Pa.	300.00
„ „ „ „ Лешко Ґойда Lansford, Pa. ...	500.00
„ „ „ „ Аннѣ Преґонъ Yonkers. N. Y. .	300.00
Сирôтска часть по Михайлѣ Гойсанъ Carnegie, Pa. ..	300.00
Часть сирôтскихъ грошей по Томку Ковальчикъ Shamokin, Pa.	72.00
Запомога Маріи Сальонъ Shamokin, Pa.	50.00
Орґанъ Союза за Септемберъ б. р.	471.20
Платня Голов. Урядникôвъ за Септемберъ б. р.	105.00
Почтові выдатки Голов. секретара за Септемберъ	13.99
За справы кортові адвокатъ	67.50
Разомъ розхôдъ за Септемберъ	3,379.69

Зôставлене:

Разомъ дохôдъ	20,472.99
Розхôдъ за мѣсяць септемберъ	3,379.69
Готôвка зъ кôнцемъ септембра б. р.	17,093.30
Пожички	1,369.90
Загальный станъ касы зъ кôнцемъ септембра б. р.	$18,463.20

А. Шаршонь, касієръ, **С. Ядловскій**, секретарь,
К. Кирчôвъ, предсѣдатель.

„SVOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian (Little Russian) Weekly published every Thursday at 209–211 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN, Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16. 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза", выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ............$2.00
До старого краю на рôкъ........$2.00
Въ Америцѣ на пôвъ року......$1.00
До старого краю на пôвъ року...$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA"
Box 353,
SCRANTON, PA.

Новый телефонъ Нумеръ 787

Безъименныхъ дописей непринимаемо.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

Замѣтки.

Всѣмъ, кому здае ся, що зъ москвофілами можлива яка небудь спôльна робота, радимо прочитати послѣднй числа »Свѣта« и нюйорскои казеты. Може хочь тогды спаде имъ зъ очей полуда.

Що москвофілы способнй лишь рити и що се ихъ одинока цѣль, на се вказували мы вже не разъ. Не завадить однакъ вказати и на послѣдный доказъ ихъ киринѣ. Хто бы мôгъ подумати примѣромъ, що москвофілы будуть кидати ся навить на таку институцію якъ Руска Бурса? А однакъ справдѣ они такъ роблять. Писали вже неразъ по своихъ часописяхъ, стараючись пôдорвати у народа довѣріє до Бурсы, а теперь кричать, що Бурса є власностію о. Тимкевича. Не знати чому бôльше дивуватись, чи пôдлости москвофільскихъ писакôвъ, чи глупотѣ тихъ, котрй ихъ писаня читають и ихъ слухають. Дурнотѣ, кажемо, бо кождый розумный чоловѣкъ мусить прийти до заключеня, що не може бути приятелемъ руского народа той, хто выступае ворожо противъ его просвѣты.

Листъ друкованый въ »Свободѣ« наробивъ великого переполоху мѣжъ москвофілами. И не дивно. Москвофільске царство, се царство тьмы. Москвофілы люблять темноту, бо въ нѣй легче могуть робити свою пôдлу роботу. Свѣтла они боять ся, бо еслибъ люде бачили ихъ, якими они дѣйсно є, то вôдвернулись бы вôдъ нихъ и не хотѣли зъ ними мати нѣчо спôльного. Листъ сей освѣтивъ ихъ и они заворушились якъ тй какочѣ, коли до темного нѣсця де они сидять — принести свѣтло. Стараютъ ся себе оправдувати кажучи, що листъ бувъ перекрученый, взятый зъ выходка и т. и. И одно и друге — брехня, якою хотять заслѣпити людямъ очи. Фактъ фактомъ остае, що москвофілы залицялись рôвночасно и до Василіянъ и до Тихона и до »Фармера« и до »Правды« — а се выстарчае для ихъ характеристики.

Зъѣздъ всеславяньскій вôдбувъ ся, але москвофілы хочь брали въ нѣмъ участь якось нѣякъ не придержують ся его ухвалъ.

Вôсьмохъ угорскихъ священикôвъ ѣздили скаржити о. Годобая до апостольского делеґата у Вашинґтонѣ и до кардинала Ґібонса. Мѣжъ тими що ѣздили на скаргу, бачимо имена оо. Е. Саталы, М. Балога, К. Лавришина, И Сабова и Ал. Голошняя. Мабуть о. Годобаеви буде выточеный канонічный процесъ.

Листъ изъ Старого краю

Тяжко жити Русинамъ пôдъ ляцькимъ ярмомъ въ Галичинѣ. Соромно є признаватись чоловѣкови чи цѣлому народови, що його кривдять, бо се показуе на его слабôсть та безсилле. Не даймо ся кривдити! Отсе повинно бути нашимъ кличомъ. А Поляки кривдять насъ на кождôмъ кроцѣ, и мы се терпеливо зносимо и вôдкликуемось лишь до справедливости, але хиба Божои, бо людськои чень нема въ Галичинѣ. Таке староство, що стоить на сторожи интересôвъ не Польщѣ але австрійскои державы, оно въ Галичинѣ обсаджене Поляками та рôжными зайдами якъ староста „Свобода" въ Товмачи, котрй такъ заслѣплені шовінізмомъ, що минають ся зô справеливостію, и всюда, де лишь можуть будують Польщу а гноблять Русинôвъ. Се справдѣ передъ цѣлымъ свѣтомъ соромно, щобы щось подобного могло дѣятись въ австрійськôй конституційнôй державѣ. Всюды спѣвае нашъ народъ „Боже буде покровитель цѣсарю" и шукае у него справедливости, але досвѣдъ учить, що голосъ и воля цѣсаря не мають силы супроти волѣ Полякôвъ въ Галичинѣ. Певно пригадуете собѣ, що єсли бувъ цѣсарь въ Галичинѣ, то сказавъ, що Русины дôстануть станиславôвську руську ґімназію. Ну и що сталось? Ото Поляки знехтували цѣсарську волю, и Русинамъ ґімназіи не дали.

А ось те, що склалось недавно въ Товмачи, еще лучше показуе, якою дорогою идуть и якимъ оружіємъ воюють цѣсарські урядники-старосты.

Дня 25. мая бувъ празникъ у о. Кадайського въ селѣ Грущцѣ коло Товмача. На празнику тôмъ було богато гостей зъ помѣжъ священикôвъ и свѣтскои интеліґенціи. Мѣжъ иньшими бувъ тамъ также и секретарь товмацького суду Русинъ, Стефанъ Дрогомирецкій. Староста товмацкій Свобода зробивъ зъ сего празника вѣче политичне и пôдло пôдробивши протоколы, завдавъ всѣхъ гостей о. Кадайського до суду. Щожъ тутъ показало ся? Ото панъ староста користаючи зô своеи власти, намовивъ своихъ пôдвластныхъ до фальшивыхъ зôзнань, и вся та нечесна робота выявила ся передъ судомъ. Всѣхъ обжалованыхъ увôльнено, а на ихъ скаргу засуджено фаґасôвъ п. старосты на арештъ. Екзекутора Гібша засуджено на 8 днѣвъ арешту а Яна Барабаша, канцеліста староства, засуджено на оденъ мѣсяць и 10 днѣвъ арешту. Чи они тутъ виннй? По части виннй що послухали старосты, але передовсѣмъ виненъ тутъ самъ староста, що пустивъ ся на скрайно пôдлу дорогу, щобы лишь дошкулити Русинамъ. И такій староста Свобода и многй многй другй, що по арештахъ повиннй гнити за незаконне и безправне урядоване, они носять золотй ковнѣры и суть цѣсарськими урядниками.

Дня 30 вересня вôтворено галицькій соймъ. Взяли въ нѣмъ участь и нововыбранй руськй послы сецесіоністы. По промовахъ маршалка краевого и намѣсника, котрй були переповненй зазывами до братньои любовы и спôльнои працѣ надъ добромъ краю, вымѣревыми до руськихъ послôвъ, забравъ голосъ голова клюбу руськихъ послôвъ Др. Евгенъ Олесницькій и именемъ руськихъ послôвъ зложивъ слѣдуючу заяву: Руськй послы бачучи безпримѣрну несправедливôсть и нехтоване правъ Русинôвъ Поляками въ соймѣ, уважали за негôдне чести руского народа лишитись довше въ тôмъ соймѣ и тому зложили своѣ мандаты въ руки народа. Весь народъ руській въ Галичинѣ одобривъ сей поступокъ своѣхъ послôвъ, и поновно ихъ выбравъ, щобы они берегли правъ руського народа передъ ляцкою нахабностю. Йдучи за покликомъ сего народа, поновно выбранй руськй послы вступають до сойму зъ тымъ, щобы недопустити до кривдженя Русинôвъ польскою бôльшостію, и такъ довго будуть бороти ся проти всякихъ змагань Полякôвъ, доки не побачать, що справедливôсть бере у нихъ верхъ надъ беззаконемъ. Те, що за руськими послами стоить весь народъ руській, се буде ихъ скрѣпляти въ борбѣ зъ Поляками, а если народъ руській набере переконаня, що въ соймѣ галицькôмъ нема для него нѣ права нѣ справедливости, то вôдвѣчальнôсть за се спаде лишь на самыхъ Полякôвъ.

Розумѣесь що Поляки чимъ скорше заперечили тому, мовбы Русинамъ дѣялась яка кривда въ Галичинѣ.

Такъ отже розпочавъ соймъ свои нарады, чи однакъ жаданя Русинôвъ зôстануть заспокоенй, побачимо въ найкоротшôй будучности.

До Галичины и Буковины утѣкае дуже много російськихъ дезертирôвъ, котрй тутъ шукають охороны передъ вôйною. Власти австрійскй, передовсѣмъ староста граничного мѣста Бродôвъ выдае дезертерôвъ російськимъ властямъ. При тôмъ дѣють ся страшнй сцены, бо дезертеры опирають ся выдачѣ себе Росіи, декотрй зъ нихъ вôдобрали собѣ навѣть жите. Таке поступоване старосты брôдського противить ся всякимъ мѣжнароднымъ законамъ, котрй позваляють выдавати чужій державѣ лишь переступникôвъ, а не дезертерôвъ.

На день 10 жовтня скликано буковиньскій соймъ. Якъ звѣсно вже, урядъ вѣцемаршалка сойму вôддавъ цѣсарь Русинови дру Смаль Стоцкому. Поляки ажь казять ся зъ лютости, що таке вôдзначене спôткало Русина.

По цѣлôй Буковинѣ закладають ся въ теперѣшнй часы ґимнастичнй и пожарничй товариства „Січи" до котрыхъ буковиньска молодѣжь дуже горне ся. Нема вже майже села, дебы не було „Січи" вже заложенои або внесеного поданя о позволене на еѣ заснованє.

Б.

Що чувати въ свѣтѣ.

Вôйна на далекôмъ Сходѣ.

Телеґрамы.

Мукденъ 9. Армія російська посувае ся на полудне и заняла мѣсцевôсть Бентсяпутсе безъ великихъ втратъ. Янанцѣ цофають ся на полудне и заняли давнй позиціи коло Ліо-Янґу и на сходъ вôдъ гôръ Єнтай. Здаеть ся, що прийде тамъ до рѣшаючои битвы.

Петербургъ 10. Ґен. Куропаткинъ находить ся на поли битвы и особисто кермуе посуванемъ ся російськои арміи на полудне. Армію російську подѣливъ на двѣ сильнй кольоны. Обѣ кольоны маширують по обохъ бокахъ зелѣзницѣ, щобы въ сей спосôбъ улегчити довôзъ живности. Боки російськои арміи боронять козаки въ силѣ 150 шквадронôвъ. Росіяне оперують на просторонь 40 миль широкій, котра тягне ся зô всходу вôдъ прорѣзу Кавтавъ до Бентсяпутсе и черезъ рѣку Гунъ ажь до лѣвого берега рѣки Ліао на заходѣ. Японцѣ концентрують свои вôйська правдоподôбно по правôмъ березѣ рѣки Тайтсе. Зъ пôдъ Бентсяпутсе цофнули ся Японцѣ майже безъ битвы тому, позаякъ бояли ся, що ґен. Мищенко зô своими козаками обôйде ихъ лѣве крило и въ сей спосôбъ вôдôтне вôдъ головнои арміи. Зъ Мукдена доносять, що обѣ неприятельскй артилеріи вже острѣлюють ся. На правôмъ крилѣ Росіянъ прийшло до битвы. Выслѣдъ еѣ еще не звѣсный. Загальна ситуація на поли битвы цѣлковито змѣнила ся. Цѣла японська армія цофае ся на полудне. Заняте Росіянами мѣсцевости Бентсяпутсе є урядово потверджене. Битва не була тяжка, а Японцѣ, коли побачили, що ихъ крило є загрожене, цофнули ся. Російськй втраты выносять 25 люда забитыхъ и раненыхъ. Дуже осторожно посувае ся ґен. Куропаткинъ на полудне, а коли прийде до битвы, поки що не знати, бо посуване ся напередъ такъ великои масы людей, може вôдбувати ся лишь поволи. Пôсля обчисленя міністеріюмъ вôйны, цѣла армія японська числить около 260.000 люда. Ґен. Куропаткинъ мае армію зложену зъ 9 корпусôвъ, такъ що чисельна перевага є по сторонѣ Росіянъ.

Токіо 10. Пôсля донесень Китайцѣвъ, Росіяне сильно укрѣпляють ся на полудне вôдъ Мукдену. Здаеть ся, що тамъ займуть сильну позицію. Також укрѣпляють „Желѣзну гору" котра взносить ся недалеко прорѣзу Те.

Петербургъ 10. Зъ ґенераломъ Ґріненберґомъ, котрый зôставъ именованый комендантомъ другои манджурскои арміи, удасть ся на поле вôйны та армія, що зôстала змобілізована въ Вильнѣ и околицѣ. Пôдъ розказы нового команданта пôйдуть: другій, третый, четвертый и девятнайцятый корпусъ. На звѣстку, що ґенералъ Куропаткинъ перейшовъ до тактики зачѣпнои, наповнилась цѣла Росія великою радостію, позаякъ всѣ сподѣють ся, що вôдъ теперь зачне щастити ся російському вôйську.

Мукденъ 10. Російська армія йде напротивъ Японцѣвъ. Такого звороту можна було вже давно надѣятись. Маршъ Росіянъ проти Японцѣвъ зачавъ ся дня 5 жовтня, а всѣ приготовленя пороблено въ такôй тайнѣ, що нѣхто о тôмъ не знавъ. Вже на самôмъ початку свого маршу заняли Росіяне дуже важну позицію Бентсяпутсе. Нынѣ рано наспѣла звѣстка, що Японцѣ на цѣлôй лѣніи цофають ся пôдъ напоромъ Росіянъ. Але то суть лишь борбы передныхъ сторожей, до великои битвы еще не прійшло, а побѣда Росіянъ доперва тогдѣ буде певна, коли займуть мѣсто Ліао-Янґъ.

Петербургъ 10. Доносять тутъ що Японцямъ прибуло на помôчь 15000 свѣжого вôйська, а за кôлька днѣвъ прибудуть новй три дивізіи.

Токіо 10. Доносять тутъ, що Японцѣ острѣлюючи Портъ Артура, подѣравили кулями и затопили три російськй кораблѣ. Загально пануе така гадка, що портъ-артурська фльота не въ силѣ вôдважитись на передерте ся черезъ японську фльоту, але можна сподѣватись, що рôвночасно зъ занятемъ Японцями Порту-Артура, знищать Росіяне цѣлковито портъ-артурську фльоту.

Лондонъ 10. Телеґрафують тутъ, що ґен. Стессель заявивъ рѣшучо, що если передъ грудньомъ не прийде йому вôдсѣчь, то буде мусѣвъ пôддати ся.

Мукденъ 10. Оденъ Европеець, що бувъ недавно въ Ню-Чванґу доносить, що мѣсце се мае цѣлковито характеръ японскій. Прибувають тамъ многй купцѣ зъ Японіи, многй кораблѣ привозять живнôсть и амуніцію. Японцѣ суть сильно пересвѣдченй, що Росіяне не будуть нѣколи въ силѣ здобути сю пристань, и въ Ню-Чванґу закладають головнй маґазины живности и амуніціи для цѣлои японсько-манджурськои арміи.

Ревель 10. Нынѣ переглядавъ царь схôдну фльоту, котра мае вôдплысти на далекôй сходъ. Переглядъ выпавъ свѣтло, а царь мавъ до залоги кораблѣвъ промову, въ котрôй подякувавъ за давну службу и пожелавъ щасливои подорожи. Пôсля парады, звидѣвъ царь зъ царицею катедральну и лютеранську церковь, а вôдтакъ пращаный товпами народа вôд'ѣхавъ спеціяльнымъ поѣздомъ до Петербурга.

Шанґай 10. Телеґрама зъ Квейлинъ, въ провінціи Кваґсі въ полудневôмъ Китаю доносить, що реґулярне вôйсько китайське по тридневнôй битвѣ побило велику товпу боксерôвъ. Заворушеня боксерôвъ ширять ся также дуже скоро и въ пôвнôчôмъ Китаю.

Мукденъ 11. Кровава битва лютуе въ мѣсцевости положенôй 6 миль на пôвнôчь вôдъ зелѣзничои стаціи Єнтай. Въ недѣлю цофнули ся Японцѣ на цѣлôмъ фронтѣ, а Росіяне перейшли рѣку Чілі и пôдôйшли на три милѣ до Єнтай, але Японцѣ дôстали сильну пôдмогу и не лишь удержали ся въ занятыхъ позиціяхъ, але перейшли въ зачѣпну тактику. Битва тревала цѣлый день и цѣлу нôчь. Японська артилерія такъ добре досягала Росіянъ, що они остаточно мусѣли цофнути ся геть на пôвнôчь поза рѣку Чілі. Нынѣ рано перейшли російськй вôйська знова рѣку Чілі и заатаковали Японцѣвъ двѣ милѣ на полудне вôдъ тои рѣки. На цѣлôмъ фронтѣ лютуесь теперь страшна битва артилеріи. Выслѣдъ битвы еще не порѣшеный.

Мукденъ 11. Російській кореспондентъ приславъ тутъ слѣдуючого змѣсту депешу: Дуже много раненыхъ транспортують тутъ зъ поля битвы. Вôйсько російське живе теперь повною

надѣею на побѣду. Всѣ сподѣють ся, що скоро лишь разъ побють Японцѣвъ, то покôнчить ся вôйна, и повернуть до дому. Нѣхто однакъ не думае инакше вертати домôвъ, хиба лишь яко побѣдникъ.

Петербургъ 11. Доносять тутъ, що російська армія безъ впину пре ся на передъ, а Японцѣ постоянно стягають свои передни сторожѣ и цофають ся. Майже непреривно приходить до битвъ обохъ ворожихъ артилерій, зъ котрыхъ дуже легко може вывязати ся загальна велика битва. Фронтъ маршалка пôльного Оямы, пôдъ напоромъ Росіянъ зъ кождымъ днемъ зменшае ся. Теперь тягне ся вôнъ не бôльше якъ на 20 миль. Скоро лишь концентрація Японцѣвъ покôнчить ся, опôръ Японцѣвъ буде початкомъ цѣлого ряду поменшихъ битвъ. Єслибы побѣдили въ нихъ Росіяне, то последна рѣшаюча битва вôдбула бы ся въ трикутнику, якій замыкають копальнѣ Єнтай, Ліао-Янґъ и Сиквантунъ. Кождого дня дôстае ґен. Куропаткинъ много ґратуляційныхъ телеґрамôвъ, що перестав вже цофати ся, але перейшовъ въ тактику зачѣпну и атакуе Японцѣвъ. Знатоки военнй говорять, що Куропаткинъ лишь тогдѣ може числити на успѣхъ, если безпроволочно заатакуе японськй позиціи и вôдôпре ихъ ажь до рѣки Тайтсе, заки они будуть могли въ порядку цофнути ся.

Петербургъ 11. Завзятй борбы на пôвнôчь вôдъ Єнтай, черезъ котрй передна армія Куропаткина зôстала вздержана, не суть еще познакою, що прійшло до загальнои битвы. Пôсля того, якъ суть розкиненй поодинокй корпусы російського вôйська, можна вносити, що цѣла армія не е еще впорядкована до битвы.

Токіо 11. Японській побережный панцирникъ Гей Енъ натрафивъ въ ночи 18 вересня на пôдводну російську міну и затопивъ ся. Разомъ зъ нимъ втопила ся цѣла залога, що складала ся зъ 300 людей. Лишь чотырохъ морякôвъ выратовало ся. До сеи катастрофы причинила ся въ великôй мѣрѣ та обставина, що море було сильно розбурхане, такъ що о жаднôмъ ратунку и бесѣды не могло бути.

Ревель 11. Нынѣ зо свѣтомъ выплинула зъ вôдси всхôдна російська фльота и удала ся до Лібавъ.

Петербургъ 12. Битва на пôвнôчь вôдъ гôръ Єнтай лютуе дальше. Доси нема жадныхъ урядовыхъ вѣстей про выслѣдъ сеѣ битвы. Фронтовый атакъ на горѣ Єнтай перейшовъ въ завзяту битву, въ котрôй брало участь высше 100.000 вôйська. На лѣвôмъ крилѣ Росіянъ борба еще не вывязалась, и правдоподôбно загадуе тамъ ґен. Куропаткинъ выконати головный атакъ. Хочь се е певне, що чисельна перевага е по сторонѣ Куропаткина, всежь таки заходить сумнѣвъ, чи перевага та е выстарчаюча до довершеня великихъ плянôвъ якй загадуе перевести Куропаткинъ. Маршалокъ Ояма доносить до Токіо, що вôнъ щоразъ бôльше выскуе землѣ и що вôдтявъ одну російську кольону вôдъ головнои армии понизше рѣки Тайтсе. Поменчй битвы якй теперь на цѣлôмъ фронтѣ зводять ся, мабуть закôньчать ся о много страшнѣйшою и бôльшою битвою, якъ пôдъ Ліао-Янґомъ. Теперь е доконечне для Куропаткина побѣдити Японцѣвъ або цѣлковито, або бодай въ части. Єслибы однакъ Росіяне зôстали побитй, се булобы вже цѣлковитымъ знищенемъ російськои арміи и заразомъ закôнченемъ вôйны некорыснимъ розумѣесь для Росіянъ. Побѣда Японцѣвъ булабы также причиною здачѣ Порту Артура, бо вся тамошна залога жие лишь тою надѣею, що Куропаткинъ побе Японцѣвъ и освободить Портъ Артура вôдъ облоги.

Мукденъ 12. Страшна битва тревае вже третый день. Поки що не можна нѣчого певного сказати про выслѣдъ битвы. До Мукдену прибувають одѣнъ за другимъ потяги зъ ранеными. Зъ вôдси посилають ихъ дальше на пôвнôчь.

Петербургъ 12. Доходять тутъ неяснй вѣсти зъ поля борбы, що Японцѣ ставлять завзятый опôръ и не то, що не цофають ся пôдъ напоромъ Росіянъ, але еще посувають ся напередъ, выпираючи Росіянъ зъ ихъ позицій. По обохъ бокахъ страты въ людяхъ суть дуже великй. Въ Петербурзѣ всѣ суть дуже занепокоенй, позаякъ вѣдомостей про побѣду Росіянъ нема, але доходять вѣсти, що Росіяне цофають ся пôдъ напоромъ Японцѣвъ.

Токіо 12. Битва на полудне вôдъ Мукдену тревала цѣлый второкъ се е 11 жовтня до пôзна въ ночи. Въ середу розпочалась на ново. Выслѣдъ битвы еще незвѣсный. Маршалокъ Ояма доносить, що атаки Росіянъ на цѣлôй лѣніи зôстали вôдпертй. Японська армія на цѣлôмъ фронтѣ посувае ся на передъ, кождои хвилѣ може прийти до загальнои великои битвы. Нынѣ се е 12 жовтня рано наказавъ маршалокъ Ояма цѣлôй своѣй арміи машировати на Мукденъ. Розказъ сей выдавъ Ояма тогдѣ, коли довѣдавъ ся, що Росіяне скрѣпляють свѣжими силами свое лѣве крыло и приготовлюють ся до атаку. Цѣла армія посувае ся на передъ такъ, що пѣхота пôшла на передъ на 2 милѣ а за нею слѣдуе артилерія. Коли се запримѣтили Росіяне, вôтворили пекольный огонь артилеріи, котрый тревавъ черезъ цѣлый день.

Токіо 13. Въ тридневнôй битвѣ помѣжь Ліао-Янґомъ а Мукденомъ вôднесли Японцѣ на цѣлôй лініи побѣду. Битва зачала ся въ сей способъ, що Куропаткинъ заатакувавъ Японцѣвъ, Японцѣ атакъ вôдперли и присилували Росіянъ до цофненя ся. Лѣве російське крыло и центрумъ зôстали побитй и приневоленй до опущеня занятыхъ позицій. Теперь цѣла японська армія пустилась скоро въ погоню за Росіянами. Ґен. Оку здобувъ 25 російськихъ пушокъ. На правôмъ крилѣ выслѣдъ битвы еще незвѣсный, звѣсне лишь те, що Японцѣ заходять ся обойти зъ боку російську армію и вôдтяти еѣ вôдворотъ. Положене обложенцѣвъ въ Портѣ Артура е розпучливе. Японськй арматы роблять великй шкоды не лишь у внѣшныхъ фортифікаціяхъ, но такожь и въ серединѣ крѣпости. До Берлина доносять, що цѣле мѣсто въ огню и що крѣпость хоче пôддати ся.

Токіо 13. На цѣлôй лѣніи побѣдили Японцѣ. Росіяне предприняли два розпучливй атаки на армію Ґен. Оку, зôстали однакъ зъ великими втратами вôдпертй.

Петербургъ 13. Ґен. Куропаткинъ телеґрафуе, що въ середу вечеромъ 12 жовтня розпочала ся завзята битва. Японцѣ сконцентрували свою армію напротивъ російського центрумъ и правого крила. Пôдъ напоромъ Японцѣвъ російська армія мусѣла цофнути ся до давныхъ позицій. Загальнй результаты битвы еще незвѣснй. Страты дуже значнй. Ґен. Куропаткинъ выдавъ розказъ, за жадну цѣну не уступити ся зъ занятыхъ теперь становищь.

Токіо. 13. Росіяне зôстали приневоленй до вôдвороту, цѣла японська армія находить ся въ погонѣ за ними.

Петербургъ 13. Нынѣ мавъ царь военну параду, на котрôй правдоподôбно порѣшено именувати ґен. Куропаткина начальнымъ командантомъ цѣлои арміи манджурськои.

Берлинъ 13. Доносять тутъ, що по тридневнôмъ безперерывнôмъ острѣлюваню Порту-Артура, бôльша часть сего мѣста стоить въ огни. Вôйсько російське вывисѣло бѣлый прапоръ на знакъ пôдданя ся. Вѣсть ся не е нѣгде потверджена.

Петербургъ 14. Лѣве крыло Росіянъ цофнуло ся на розказъ ґен. Куропаткина, позаякъ грозило йому вôдтяте вôдъ головнои арміи. Посля найновѣйшихъ вѣдомостей зъ поля битвы, вôднесли Японцѣ велику побѣду на цѣлôй лѣніи. Вôйська російськй всюда вôдпертй, находять ся въ повнôмъ вôдворотѣ на пôвнôчь. Втраты въ людяхъ по сторонѣ Росіянъ далеко бôльшй чимъ пôдъ Ліао-Янґомъ. Обчисляють що забитыхъ и раненыхъ е бôльше якъ 15.000. Въ тактику зачѣпну перейшовъ Куропаткинъ лишь на выразный розказъ зъ Петербурга, проти своеи гадки.

Лондонъ 14. Атаки Росіянъ зôстали всюда вôдпертй и російська армія цофае ся на цѣлôй лѣніи. 30 російськихъ пушокъ дôсталось въ руки Японцѣвъ. Японцѣ напирають на боки Росіянъ и вôдпирають ихъ до Мукдену. Росіяне предприняли 16 атакôвъ, однакъ всѣ они зôстали вôдпертй. Въ руки Японцѣвъ попалось 38 арматъ и возôвъ зъ амуніцією, 2 російськй реґіменты зôстали майже въ пень вытятй. Командантъ одного реґіменту зôставъ забитый, а командантъ бригады тяжко раненый. Раненыхъ транспортують до Харбина.

НАДÔСЛАНЕ.

Хто перший?

або

Яке лице у „Свѣта" їсти те, що сам наблював?

Іде тут річ про статю, подану у »Свѣтѣ«, ч. 36, під заголовком „Лжемитрополит Серафимъ екскомунікувавъ і т. д.“

Ми не хочемо самі розбирати справу про Серафима. Нехай факта самі про себе говорять:

»Свѣтъ« писав, що стан священический був знятий з священника Стефана Устьвольского 1882 року Синодом российским, а прецінь сей самий священник Стефан Устьвольский служив Богослужене в андріевскім катедральнім соборі з протоереем Іоаном Кронштадским в день его іменин, дня 19-го Октобра, 1901 року і не яко священник, Стефан, а яко еромонах Серафим, доктор богословія сан петербургской академії духовної. Серафим говорив в той день річ, котра була печатана і перейшла через цензуру российской прокураторії.

Дальше, коли вже »Свѣтъ« так безлично потрафить брехати на Серафима і его місію в Америку, чомуж перед кождою такою статею не дасть заголовок »Брехня«?

Серафим приїхав до Ню Іорку 25 Новембра 1902 року. Дня 29 Новембра того самого року, Серафим яко епіскоп служив в Юнкерскій церкві. О. Ілія Зотиков і псаломщик Попов зложили візиту Серафиму яко епіскопу. Дня 30 Новембра греческий архимандритъ Фиоґност служив з епіскопом Серафимом Соборну Велику Вечерню в Юнкерской церкві св. Тройци. Тут привітствував его по гречески і віддав ему честь епіскопську і услуги при Богослуженію. Сей архімандрит розслідив грамоти Серафима і увірено заявив народу, що Серафим е законним епіскопом. Епіскоп Тихон говорив виразно між народом в Юнкерс, Пассаїк і других містах, що „все би було гаразд, колиб Серафим приїхавши в Америку, зложив ему візиту“, сим самим розуміє ся, став оружієм Синода, а за се Тихон заявив, що „постаравби ся у Синода о диецезию для него, котраб обнимала кілька стейтів.“ Серафим сміяв ся над Синодом і Победоносцевом, говорячи, що „Синод есть канцелярія российского уряду і що він Тихону не чуесь обовязаним складати візити, позаяк він старший віком, більше вчений на три степені і що він епіскоп по милости Божій з Востока а Тихон по указу Победоносцева з Россиї.“ Нехайже Тихон ловить днесь слова свої, висказані про Серафима у воздусі, так як дитина бульки. Кудиж брехати? А ще й епіскопу. Щож тогди люди скажуть? Розуміе ся, що Серафим не аби який будь патриот царату, хотів звернути на себе увагу Россиї і зробити каріеру. Завів ся однак тілько на тім, що не знав, що для рукоположеня священників треба ему було шукати кнутопоклонників. Тимчасом трафив на людий, що кнута не хочуть знати. Дня 15-го Септембра с. р. підчас бутя епіскопа Тихона в Вінніпегу, а один з Серафимових священників прийшов поклонитись кнутови і заявив себе готовим до підданьства Тихону; Тихон сказав, що „одного не приймае, хиба всїх з розрішеня Синода“. Сего свідками суть тверді Русини в Вінніпег. І ще „Свѣтъ“ смѣе брехати! „Свѣте“, „Свѣте“! Чи світив ти розмовонцѣ на візиті Попова, секретаря Тихонового з Серафимом в Вінніпегу? Тихон умисьно післав Попова до Серафима в якихсь важних справах. По щож Тихон на тілько безличний, що з „обманщиком“ веде розговори? Встидав би ся — олива просякае дерево а правду видно крізь густу заслону. Чи ви на стілько глупі чи безличні, що смієте думати, що ми до сих пор не маемо документів про епіскопа Серафима? Чи може думаете, що ми як „бойси“ будемо трубіти та публікувати всяке письмо в сїй справі, а ви на все таки будете гавкати, що брехня. Ми-ж люде, і ще не упалисьмо так низько морально, щоб могли стати з катеринков до розмови. Ти собі грай! Знаемо свою річ. Вашої поради не потребуемо, і синодальну церков еретицку ніколи не можемо признати за церков православную, на котру благодать Духа святаго мусить сходити по приказу царя і Победоносцева, котрі ставлять на епископів людий безрелиґійних, без званя духовного, на се тілько, щоб були лише „оберполіцийскими“ российского уряду. Сли наша церква православна в Канаді признае власть духовну одного з восточних патриярхів, так до сего вам засї. Чейже не всїх патриярхів купилисьте за рублї. Суть там одиниці, котрі потрафлять заліпити ваші „сердечні“ очи болотом вашої політики, а прецінь чують ся правдивими синами матери церквей, Восточной православной патрияршой церкви. Российский Синод, як геретик, в заблудженю против засадам самого Спасителя, совершив пімсту над убогим старцем, ігуменом о. Порфинієм обителї Благовіщенія Пресв. Богородиці на святій Афонской Горі, відобравши гроші, власність сего монастиря в сумі 4.000 рублів, котрі знаходились в хозяйстві синодальнім, виразно за то тілько, що Серафим перебував якийсь час в тім монастири. В брехни ви не знаете міри. Писалисьте, що Серафим жид, суспендований піп, новгородский міщанин, що ніколи монахом не був і т. д. і т. д. а в 36. числї темного »Свѣта« пишете, що він монах! Пізнїйше скажете що він архимандрит, а потім епіскоп, але божевільний. Писалисьте, що Серафим ошукав Патриярхів, підсуваючи їм до підпису грамоту на незрозумілім язиці. Чиж патриярхи на вашу думку такі перозумні, щоб підписували, не знаючи, що підписують? Може-б Тихон таке втяв, но патриярхи управителї всеї Восточної Церкви, ніколи. Так може говорити і писати тілько кнутопоклонник, редактор »Свѣта«, котрий против апостольских канонов був рукоположений. Єсли не дасьте нам спокою, то ми розкриемо ваші „діянія“ в Богоспасаемім граді, Ню Іорку. Ми памятаемо про всї ваші веселі часи, в котрих ваші рукави і „прочія“ претерпіли страсти. Ми вже й так задовго мовчимо, та позваляем вам хвалити ся благодатію святаго Духа на вас. »Свѣтъ« завидуе автокефальности нашої церкви. Чиж се перша автокефальна церква між православними церквами. Шіснайцять на Востоці, а наша сімнайцята з ряду. Чи мали ми узяти Серафима за управителя нашої церкви по тім, як він перевів стислу кореспонденцію з Синодом і российскими урядниками, сам пробув в Петербургу кілька місяців і вернув з новим российским пашпортом, котрий Попов мусів видіти, будучи на візиті в него. Ви певно скажете, що Серафим собі пашпорт підробив?! Ми-ж заявили виразно одному з восточних патриярхів цілу політику Серафима і що для таких причин ми его не можем приняти за управителя нашої церкви.

Патриярх обіцяв нам прислати другого епіскопа, котрий би не мав нічого з российскими бродягами до діла. Прислав благословенну грамоту нашій православній консисторії, взиваючи нас стояти кріпко при единій святій Сіоньскій православній церкві, и що за політику Серафима він не хоче відповідать. Тому ми, получивши благословеніе перед приїздом Серафима з Росиї, согласні з вашими словами 36. числа „Свѣта“, просвіщающаго других, но не відющаго, що сам творить, що ми повинні стати під юрисдикцію другого епіскопа котрий не буде стояти в звязи з еретическою церквою российскою. Зъ сего „Свѣтъ“ повинен узріти, що его милість епіскоп Серафимъ „не іміет повного права екскомунікувати нас“.

В остаток скажемо вам, що від сих пор „задная наша узрите, но лице наше не явит ся вам“. Св. Письмо.

Виннипеґ 12 Октобра 1904.

о. Іван Бодруґ,
о. Николай Зайцев,
о. Михайло Бачиньский,
о. Алексей Бачиньский,
о. Іван Данильчук.

75

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель — КОНСТ. КИРЧÔВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Мѣсто-предсѣдатель........С. Митренко OLYPHANT, PA.
Заст. секретаря ....Йос. Кульчицкій BALTIMORE, M. D.
Заст. касіера ....А. Янковичь MC ADOO, PA.

Радиѣ:
А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій..............Trauger, Pa.
Ник. Дембицкій......Mahanoy Plane, Pa.
К. Кобанъ..................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока...............Plymouth, Pa.
Иванъ Париллкъ.........New York City.

Ихъ заступники:
Ив Сенько..................Jessup, Pa.
Ив. Посипанко............Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій...........Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:
О. А. Улицкій...........Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій ....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь.............Mt. Carmel, Pa.

Головный орґанізаторъ:
о. Н. Пôдгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Даемо до вѣдомости Русинамъ въ околици McAdoo, Pa., що братство Покрова Пр. Богород. въ Македу, Па., вôддѣлъ Союза 7, буде принимати новыхъ членôвъ за знижене вступне въ мѣсяцю Октобру; пôсля новыхъ статутôвъ до Р. Н. Союза, а до братства задармо безъ жадного вступного.

Иванъ Посыпанко, предсѣд.,
Дмитро Капѣтула, секрет.

БРАТСТВО

св. О. Николая, вôддѣлъ 63 въ Фордъ Сити, Па., взыває всѣхъ своихъ членôвъ, котрй розкиненй по другихъ мѣсцевостяхъ и мѣсцевыхъ, щобы ся зôйшли на рôчный мітинґъ, котрый вôдбуде ся дня 22-го Октобра на шестôй улици. На тôмъ мітинґу буде ся выбирати новый урядъ. Просимо также контрольну комісію пп. Берделъ и Голизну, щобы прибули на тôй мітинґъ, бо треба здати рахунокъ зъ цѣлого року. Каждый маe явити ся пôдъ карою 50 центôвъ о годинѣ пôвъ до другои коло рускои церкви.

Андр. Бобакъ, предсѣд.,
Семанъ Баль, секретарь,
Ант. Шестакъ, касіеръ,

БРАТСТВО

св. О. Николая въ Lopez, Pa., вôддѣлъ Р. Н. Союза 89, буде принимати въ мѣсяцю Новембру новыхъ членôвъ безъ вступного. Дня 27 Новембра вôдбуде ся рôчный мітинґъ. Будуть читати ся рôчнй рахунки и выбирати новый урядъ. Котрый членъ не прийде на сей мітинґъ, заплатить 50 центôвъ кары.

М. Таньчакъ, предсѣдатель,
В. Фецишь, секретарь.

НОРТГЕМПТОНЪ, ПА.

Подаемо до вѣдомости всѣмъ брамъ, що рôчный мітинґъ братства Успенія Пресв. Богородицѣ и Союза вôддѣлъ 33, вôдбуде ся дня 30-го Октобра 1904. Мітинґъ пôчне ся о 1-ôй пополудни. На мітинґу будуть прочитанй розходы и доходы за цѣлый рôкъ и буде ся выбирати новый урядъ. Новыхъ членôвъ до братства будемо принимати за знижене вступне, именно: вôдъ 16 до 25 лѣтъ вступне 50 центôвъ, вôдъ 25 до 45 лѣтъ вступне $1.00. Взываемо всѣхъ членôвъ, щобы на сей мітинґъ доконче явились а також, щобы на мітинґъ прийшли всѣ тутешнй и околичнй Русины, котрй ще до жадного братства не належать.

Михаилъ Петрикъ,
братскій секретарь.

Читайте всѣ!
ПЕРШІЙ ВЕЛИКІЙ БАЛЬ

устроює ново зъорґанізоване товариство русинихъ молодцѣвъ пôдъ назвою „Заокеаньска Украина“ въ Бофало, Н. Й.

Баль вôдбуде ся дня 25 Октобра 1904 о 7 год. вечеръ въ гали п. Марцѣнковского, 432 Amherst St., Блекъ Ракъ. Вступъ 25 цт. Запрашаемо всѣхъ чесныхъ Русинôвъ и Братôвъ въ Бофало и околицѣ. На балю буде пригравати руска орхестра. Забава буде получена зъ рускими патріотичными спѣвами и рускими танцями, якъ: козакъ, коломыйка, чардашъ и т. д. За добру забаву ручить Комітетъ.

Часъ вже кинути лихомъ объ землю, най плачуть нашй вороги а мы зъ безсмертною пѣснею на устахъ глузуймо зъ нашои недолѣ и смѣло змѣряймо до вытиченои меты а заразомъ и красшои будучности. Се най буде найлучшою нашою реклямою и надѣею, що нашъ мілионовый нарôдъ рускій всѣми силами пôддержить нашй змаганя.

За Комітетъ:
Володимиръ Карпецъ, предс.,
Василь Грибѣникъ, касіеръ,
Иванъ Черкасъ, секретарь. 820

Великій Баль
устроює
Руске Товариство „Зоря“

въ суботу дня 5. Новембра 1904 въ Liberty Hall 257 E. Houston St. New York.

Музыка знаменита. Тикетъ 25 центôвъ. Початокъ о годинѣ 8-мôй вечеромъ. Запрашаемо всѣхъ чесныхъ Русинôвъ зъ Ню-Йорку и околицѣ. За добру музыку ручить Комітетъ балевый.

М. Тарновскій, предс.,
А. Корпанъ, касіеръ,
И. Шкрибайло, секр.

ПЕРШІЙ БАЛЬ

устроює руске братство Успенія Пресв. Богородицѣ въ Allegheny, Pa., вôд. 56 Р. Н. Союза, въ суботу дня 22-го Октобра 1904 на дохôдъ братства. Баль розпôчне ся о годинѣ 2-ôй пополудни въ словеньскôй гали на Peter Str. коло православнои церкви на Woods Run въ Allegheny, Pa. Вступъ для мущинъ 50 цнт., для женщинъ 25 цнт. Запрашаемо всѣхъ чесныхъ Русинôвъ и Русинки зъ Алеґени, Микіраксъ, Питсбурґа и околицѣ. Буде грати музыка найлѣпша, услуга чесна, за що ручить

Комітетъ балевый:
Петро Герляхъ,
Василь Мошакъ,
Павло Ґера,
Михаилъ Турковскій.

Великій Баль!

на дохôдъ будовы гр.-кат. рускои церкви въ Ст. Люисъ, Мо. вôдбуде ся въ Нед. 30 лат. Окт. 1904 въ великôй ческôй гали „Соколовни“ (9th Str. & Allen Ave.)

Початокъ о год. 7 вечеромъ.

Вступъ (мужъ и женщ. разомъ) 25 цт.

На баль сей запрошує щиро всѣхъ Русинôвъ такъ зъ Ст. Люисъ якъ и околицѣ

Комітетъ парохіяльный.

ЄСЛИ на якôмъ плейзѣ васъ є 10 до 15 Русинôвъ а хотѣли бысте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному предсѣдателеви Konst. Kyrczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ дасть близшй поясненя и пришле потрѣбнй речи.

БАЧНОСТЬ!
До всѣхъ Братствъ и вôддѣлôвъ Руского Нар. Союза!

Понеже на Головнôй Конвенціи въ Shamokin, Pa. референтъ статутôвъ, уложивъ табелю вступного — для ново приступаючихъ членôвъ, маючи на цѣли, що половина того вступного мае оставати въ касѣ мѣсцевыхъ братствъ, и що тая ухвала не перейшла, длятого установляе ся, щобы братства и вôддѣлы Р. Н. С. побирали вступне якъ слѣдуе:

Вôдъ 16 до 20 лѣтъ скôнченыхъ безъ вступного;
Вôдъ 21 до 25 лѣтъ скôнченыхъ вступне 25 цнт.;
Вôдъ 26 до 30 лѣтъ скôнченыхъ вступне 50 цнт.;
Хто мае 31 лѣтъ скôнченыхъ вступне 75 цнт.;
Хто мае 32 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.00 доляра;
Хто мае 33 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.25 дол.;
Хто мае 34 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.50 дол.;
Хто мае 35 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.75 дол.;
Хто мае 36 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.00 дол.;
Хто мае 37 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.25 дол.;
Хто мае 38 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.50 дол.;
Хто мае 39 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.75 дол.;
Хто мае 40 лѣтъ скôнченыхъ вступне 3.00 дол.;
Хто мае 41 лѣтъ скôнченыхъ вступне 3.50 дол.;
Хто мае 42 до 45 лѣтъ скôнченыхъ 5.00 дол.

Таке вступне всѣ братства и вôддѣлы Р. Н. С. мають побирати вôдъ ново приступаючихъ членôвъ.

Вôдъ Головного Уряду Руского Народного Союза:
К. Кирчôвъ, предс.,
С. Ядловскій, секр.,
А. Шаршонь, касіеръ.

Въ Септембрѣ Рускій Народный Дôмъ пôславъ до краю грошей высше СТО ТЫСЯЧЬ!

Посередникамъ даемо раты значно таньшй, якъ всѣ другй компаніи!

Ґрошѣ доходять за 10—12 днѣвъ до краю.

Повѣдомляемо краянôвъ, хто посылае имъ грошѣ, чого не робить жадна иньша компанія.

Посылайте грошѣ лише черезъ посередникôвъ Р. Н. Дому, коли хочете, абы грошѣ не пропали и дôйшли скоро.

На якôмъ плейзѣ нема посередника Р. Н. Дому, нехай якій чесный патріотъ напише на адресу:

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

а пришлемо посылкову книжку и поясненя.

По найтаньшôй цѣнѣ продаемо всѣлякй побожнй и свѣтскй книжки, прегарнй святй и рускй историчнй образы. Хто купуе наразъ за бôльшу суму даемо великій опустъ.

Продаемо шифкарты на всѣ лініи таньше, якъ всѣ другй аґенты. Вышукуемо службу и роботу въ Ню-Йорку, Джерзи и Котектікотъ.

За книжками, шифкартами, образами и въ справѣ вышуканя роботы пишѣть на адресу:

R. N. Home, 123 Sussex St.
Jersey City, N. J.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Жовтень.

20	Ч.	Сергій и Вакхъ
21	П.	Пелагія
22	С.	† Св. Ап. Яковъ и Алф.
23	Н.	Євлампій
24	П.	Филиппъ Діаконъ
25	В.	Провъ, Тарасъ и Андр.
26	С.	Карпъ

— ВЪ ОДНÔМЪ селѣ въ Сербіи приключилась слѣдуюча пригода. Оденъ мужикъ Сербъ поѣхавъ зо збôжемъ до млина. Властитель млина бувъ Мадяръ. Мужикъ и мельникъ зачали говорити про вôйну. Сербъ казавъ, що Росія побе Японцѣвъ, а Мадяръ казавъ, що Росіяне то суть трусы, а зато Японцѣ суть вôдважнй и побють Росіянъ. Сербъ боронивъ Росіянъ, а Мадяръ Японцѣвъ. Коло млина була кузьня и они въ тôй кузьнѣ говорили. Наразъ каже Мадяръ до Серба: коли ты такій заступникъ Росіянъ, то возьми голыми руками се червоне зелѣзо зъ огня, а я позволю вже приложити собѣ його до шиѣ. Сербъ не надумуючи ся вхопивъ голою рукою розпечене до червоности зелѣзо и заки Мадяръ зъ подиву прійшовъ до себе, вже приложивъ йому до шиѣ. На крикъ надбѣгли люде и вôдратували мельника. Сербови выпалило желѣзо скôру ажь до самои кости.

— ВЪ БЕРЛИНѢ одна жѣнка брала до себе на выховане малй дѣти, за котрыхъ удержане розумѣесь платили ихъ родичѣ. Родичѣ, заробнй люде не могли такъ часто навѣдувати ся до дѣтей, коли однакъ по якôмсь часѣ зажадали звороту дѣтей, жѣнка ся заявила однымъ що ихъ дѣтина померла, другимъ, що є слаба й т. д. а нѣкому не звернула дитины. Родичѣ заскаржили еѣ до суду и тутъ выявилась чиста правда, що жѣнка ся мордувала поволи малй дѣти абы вдоволити свои кровожаднй инстинкты. Въ сей спосôбъ згинуло около 30 дѣтей. Жѣнка та буде мабуть засуджена на смерть.

— ХЛОПЧИНУ, выхованого въ Рускôй Захоронцѣ у Львовѣ, вписали родичѣ до I. кл. польскои школы св. Мартина. Бѣдна дитина заразъ на вступѣ до сеи школы дôзнала зневаги своихъ патріотичныхъ чувствъ, якй розбудила захоронка въ молоденькôмъ его серденьку, и вôдчула се глубше, якъ можь було сподѣватись. Хлопчина сей, вертаючи зо школы, вступивъ до захоронки и зъ жалемъ оповѣдавъ: Я прійшовъ до школы и сказавъ „Слава Исусу Христу“, але менѣ нѣхто не вôдповѣвъ, и я самъ сказавъ: „Слава на вѣки!“

— ЗЪ Бродôвъ въ Галичинѣ доносять, що черезъ границю приходить тамъ що-разъ бôльше російскихъ дезертирôвъ, котрй задержують ся якіись часъ въ мѣстѣ, а вôдтакъ выбирають ся въ свѣтъ, переважно до Анґліи и Америки. Середъ тамошнои академічнои молодѣжи утворивъ ся комітетъ, що улекшує дезертирамъ побутъ въ Бродахъ и хоронить ихъ передъ вызыскомъ. Подôбно доносять зъ Чернôвцѣвъ, що число російскихъ дезертирôвъ, якй хоронять ся на Буковину передъ покликанемъ на вôйну, зростае заедно. Денно перекрадае ся черезъ границю 30 до 50 утѣкачовъ. Бôльша частина зъ нихъ мае при собѣ якій-такій грôшь и намѣряе удати ся до Анґліи, Сполученыхъ Державъ та Арґентины. Въ деякихъ случаяхъ австрійскй власти роблять дезертирамъ перепоны. Передъ кôлькома днями лише интервенція одного посла зберегла 25 дезертирôвъ передъ выдачею въ руки російскихъ властей.

— У ЛЬВОВѢ була фіґура Пречистои Дѣвы надъ керницею на площи Маріяскій, котру поставили побожнй люде на памятку, що джума оминула Львôвъ. Задумали Ляхи поставити памятникъ для свого поета Мицкевича и почали шукати за пляцомъ а не могучи найти вôдповѣдного пляцу, забрали фіґуру Пречистои Дѣвы и на еи мѣсце ставлять памятникъ Мицкевичови а фіґуру Пречистои Дѣвы поставили на замурованôй Полтвѣ, до котрои стѣкають усѣ смердячй каналы. Такъ у Ляхôвъ Мицкевичь важнѣйшій якъ Пречиста Дѣва.

— ВЪ САНТІАҐО ЧІЛЄ, заваливъ ся муръ при будовѣ каменицѣ и засыпавъ 100 робôтникôвъ. Муръ доведений вже бувъ до 4 поверха. Зъ пôдъ румоща вытягнено доси 15 трупôвъ и 40 тяжко раненыхъ. Щобы знайти прочихъ засыпаныхъ, завôзвано огневу сторожу. Въ цѣлôмъ мѣстѣ пануе велике огôрчене на архітекта, котрый выготовивъ пляны на сю будову и самъ еѣ провадивъ.

— ВЪ Клевеландъ О. 45 лѣтный Чехъ Богумилъ Шнеппъ, замордувавъ своихъ двое дѣтей, завязавши имъ уста щобы не кричали, а вôдтакъ одно и друге застрѣливъ. Опôсля, не бувъ певный, чи дѣти може живй, и сокырою розчерепивъ имъ головы. Поубивавши въ сей спосôбъ свои дѣти, пôшовъ самъ на кладовище, де лежала його жѣнка и на еѣ гробѣ вôдобравъ собѣ жите. Туга за померлою була причиною сыхъ смертей.

— ВЪ НЮ-ЙОРКУ арештовано старшого вже мужчину за се, що укравъ сурдутъ въ однои панѣ. Арештованого приведено на полицію, и тутъ пôзнано въ нѣмъ бувшого мілионера, котрый въ роцѣ 1892 пôдчасъ банковои крізы стративъ увесь свôй маетокъ и оставъ ся дѣдомъ. Арештованый на запытъ судіи, чому укравъ сурдутъ, вôдповѣвъ, що йому було зимно, а теперь коли го засудять на вязницю, не буде бодай терпѣти нѣ голоду нѣ холоду.

— ВЪ Ню-Йорку зъ пятого поверха выскочила на улицю молода жѣнка и знайшла смерть на мѣсци. Упала на голову и голова розчерепилась на кусники. Лѣкарь ствердивъ лише смерть. Сусѣдки самоубійницѣ говорять, що она була пяна.

— ПРИ однôй улицѣ въ Ню Йорку запалила ся електрична кара. Товпа народа приглядала ся цѣкавому видовищу. Наразъ надъѣхала якась жѣнка конемъ и вôзкомъ. На видъ огню кôнь сполошивъ ся, жѣнка вылетѣла на улицю и зломала ногу. Кôнь кинувсь въ товпу народа, якійсь робôтникъ не вчасъ усунувъ ся зъ дороги, дôставъ ся коневи пôдъ ноги и такожь зломивъ ногу. Зъ великимъ трудолъ удало ся полісменови зловити сполошеного коня.

— САМОУБІЙСТВО Терещенка. Кіевскй часописи доносять, що въ Опошни, тамошнои ґуберніи, зѣньковского округа, покôнчивъ зъ собою въ траґічный спосôбъ мѣсцевый міліоновый богатирь и лихварь Терещенко. Причиною самоубійства були матеріяльнй неудачй — упадокъ курсу якихсь акцій, до чого прилучила ся ще недуга. Терещенко повѣсивъ ся у власнôй стодолѣ, заперши еѣ напередъ зъ двору и доставшись до середины крôзь дѣру пôдъ кришею. Повѣсивъ ся на тонкôмъ шнурку, перевернувши ногами пôдставленый столикъ. На тѣлѣ самоубійника въ брудныхъ лахахъ и пôдвязкахъ пôдъ руками були збереженй цѣннй паперы на 500.000 рублѣвъ и 700 рублѣвъ готôвкою.

— ВЫСТАВУ въ Ст. Луі звидѣло до дня 8 жовтня 14.376,456 особъ.

Дальшй жертвы на будову гр.-кат. церкви въ Ст. Люисъ, Мо.

о. Чаплиньскій	20.00
Павло Чарный	2.00
Михаилъ Ґойда	2.00
Алекс. Патрошь	2.00
Миронъ Патрошь	1.00
Яковъ Ружила	50
Макс. Жидикъ	1.00
Дан. Куриловичь	1.00
Мих. Копча	1.00
Стеф. Макара	2.00
Фил. Сорока	1.00
Мих. Риджикъ	50
Григ. Копча	1.00
Петро Буґель	1.00
Иванъ Репа	1.00
Марія Репа	50
Вас. Буґель	50
Ем. Дзюбекъ	50
Тереса Хромоґа	50
Антоній Валевскій	1.00
Стеф. Опалиньскій	1.00
Ксав. Ґловацкій	1.00
Алекс. Валевскій	5.00
Геор. Олеаръ	1.00
Ник. Духъ	1.00
Пав. Ґубаничь	1.00
Андрей Шпакъ	1.00
Тома Ябчанка	3.00
Мих. Петровскій	1.50
Прок. Мацякъ	1.00
Стеф. Шубякъ	1.00
Сем. Пѣльхъ	1.00
Сам. Костишакъ	2.00
Андр. Серинкъ	1.00
Петро Сернякъ	1.00
Петро Лиґа	2.00
Григ. Васенда	2.00
Мих. Хромоґа	1.00
Стеф. Криницкій	1.50
Іос. Балѣґроцкій	1.00
Юрко Дзюбекъ	1.00
Катерина Ґеба	50
Юліянна Цьомка	50
Н. Жднякъ	50

Хлѣба! Хлѣба!

(Изъ „военныхъ образкôвъ“ В. Немировича Данченка).

Я лишь що вернувъ ся изъ позицій змордованый змученый и менѣ — совѣсно. Право и лѣворучь идуть люде, що мають бôльше вôдъ мене право на вôддыхъ. Вони зовсѣмъ сколоченй. Сѣ люде вôдъ десяты днѣвъ не знають справжнього спокою. Та тутъ важна не лишь утома. Ось утомленй, що ледви держуть ся на ногахъ, стають и жалôбно дивлять ся на насъ. Въ ваґонѣ, що сповнюе ролю салдатскои ѣдальнѣ, е салдатскій борщъ:

— Чого тобѣ, голубчику?

— Хлѣбця бы.

Даю йому грошей.

Не хоче.

— Покôрно дякую. Менѣ бы хлѣба треба... Вже другу добу не ѣмо. Мы роздали все що у насъ було. Нашѣ салдаты — також. За годину въ цѣлôмъ потязѣ не стало й крушки хлѣба, а люде изъ дальшихъ позицій, куды нѣяка интендатура не могла доставити поживы, все йшли и йшли и просили одного лише „хлѣбця“. И нѣхто не бере грошей. Тôльки й чуешь, що напруженй, жалôбнй, умолючй прохання: „хлѣбця!“

Надъѣзджае другои дни стôрчикъ.

— Ваше высокоблагородіе! Позвольте хлѣба!

— На, маешь!

— А ще трохи — мнѣ вôнъ не рѣшучо.

— Вже досыть.

— Для мене досыть... А ле для капітана — вказуе вôнъ на верхового офіцера, щовôдвернувъ ся вôдъ насъ.

— Нехай же вôнъ самъ приѣде.

— Вони не приѣдуть.

— Чому?

— Имъ нѣяково.

Йому дають для офіцира хлѣба и вареного мяса.

Той зъ далека кланяе ся и мы бачимо, якъ знєнацька радощѣ озарили його лице.

Незабаромъ прѣзджае изъ поза колькохъ верстовъ С... офіціръ ґен. Мищенка.

— Ради Бога. Ґенералъ не мае що ѣсти. Дайте щонебудь.

Нашй дѣлять ся, чимъ можуть: пôвъ бугельки горѣвки, хлѣбъ, мясо, трохи консервѣвъ.

Офіціръ просто одушевленый. Навѣть руки дрожать, а весь вôнъ у румянци.

— Спасибôгъ! То радôсть. Буде чистый празникъ. Мы вже мѣсяць чогось подôбного не бачили.

И мало не танцюе на сѣдлѣ. Не вôдпочиваючи, летить зъ поворотомъ, несучи дорогоцѣнный набôръ.

Оденъ присталый офіціръ примѣстивъ ся коло насъ.

Просимо обѣдати — що е. Дякуе.

— Я вже забувъ, якъ ѣдять... тихо, тихенько говорить вôнъ.

— Чимъ же вы жили?

— Чаемъ.

Весь хорый. Дрожить... На чай накинувъ ся, а у самого — молоде, гарне лице и зубы такй величавй, що вими кости перегрызъ бы.

Другий офіціръ кинувъ ся на салдатскій зразокъ зъ такою жадобою, що у мене мало сльозы не рынули изъ очей.

— Такои розкошѣ мы вже давно не бачили!..

Чи вы бачили коли, якъ люде пють воду зъ брудныхъ вонючихъ калужь, повныхъ пуговиць и всякои повзаючои нечисти? Приѣзджайте сюда и подивѣть ся. Подивѣть ся, якъ изъ заплѣсвѣлого хлѣба зôструть зелену плѣснь такъ, що и кусочка не урвуть и ѣдять зъ апетитомъ, якъ пожирають мясо, покрыте сѣрымъ налетомъ — та це й Богу за се дякують. Є консервы; бляшанки роздуті, стали выпуклими. Пробуешь ихъ — вôдти бе смердячій ґазъ. Дадуть йому выйти и ѣдять та ще и пôдхвалюють. Интендатура уладжена въ теперѣшну войну знаменито, якъ поробила её изъ войною турецкою 77—78 рр., але тамъ де вона не може доставити своихъ засобôвъ, або де попаде ся неономѣркованый офіціръ изъ резервы, що вымагае формальностей, якихъ нѣякъ сповнити, тамъ справа стае погана.

Всячина.

ПУШКИ УЖИВАНЙ ВЪ РОСІЙСКО-ЯПАНЬСКОЙ ВОЙНѢ.

Окрôмъ звычайныхъ полевыхъ пушокъ зъ промѣромъ менше бôльше 7 и пôвъ центиметра, обѣ арміи, що воюють на далекôмъ Сходѣ, уживають мѣжь иншими еще гавбиць т. е. пушокъ до перекидуваня выстрѣлôвъ. Рôжниця межи гавбицею а звычайною пушкою полягае на тôмъ, що гавбиця е значно коротша и мае дуло зъ ширшимъ промѣромъ. Призначена до перекидуваня набоѣвъ великимъ лукомъ такъ, щобы падали зъ горы на неприятеля. Гавбицевъ выстрѣлы несуть на вôддаль 5 до 8 кільометрôвъ, а набоѣ, значно тяжшй вôдъ набоѣвъ звычайныхъ пушокъ, мѣстять въ собѣ бôльше выбуховои матеріи. По причинѣ однакъ що лукъ, якій описуе набôй, дуже великій, мѣрене зъ гавбиць е труднѣйше, швидкôсть набою менша, а набиване повôльнѣйше. Гавбиць уживае ся головно до нищеня полевыхъ окопôвъ, а також до стрѣляня до невидной цѣли, якъ пр. до вôддѣлôвъ вôйска, що стоять за горбами, при чôмъ зъ огляду на конструкцію набоѣвъ, гавбиця може стояти зовсѣмъ схована въ заглубленю, а тодѣ мирить ся зъ неи пôсля дуже докладныхъ мапъ дотичнои мѣсцевости, мѣжь тымъ коли полева пушка стоить на мѣсци виднôмъ, якъ не завсѣгды, то бодай въ хвили даваня огню. Дô облогъ та оборонъ крѣпостей уживае ся 12, 15 и 20 центиметровыхъ гавбиць, а врешті великихъ 27 и 30 центиметровыхъ пушокъ. Але е пушки зъ ще бôльшимъ промѣромъ, бо доходячимъ до 48·6 цтм. (майже пôвъ метра е дуло). Призначенй вони лише до оборони крѣпостей и берегôвъ, бо о швидкôмъ ихъ уставленю и перевозѣ не може бути бесѣды зъ причины тягару. Жите тыхъ велаканôвъ не довге, бо коли звычайна полева пушка выдержить три тысячѣ выстрѣлôвъ, гарматы 16 и 18 центиметровй тратять вартôсть по чотырнайцяти выстрѣлахъ, а 30-центиметровй и бôльшй по 60. Каждый выстрѣлъ зъ тыхъ послѣдныхъ пушокъ коштуе три тысячѣ пятьсотъ коронъ. Скоро-жъ взяти пôдъ увагу, що коштъ фабрикаціи величезнои пушки дохсдить до триста тысячь марокъ, то каждый выстрѣлъ коштуе властиво вôсѣмъ тысячь пятьсотъ коронъ, бо зменшуе вартôсть пушки о 5 тысячь коронъ. Набоѣ до тыхъ пушокъ важать вôдъ триста до шестьсотъ кільоґрамôвъ. До людей стрѣляе ся зъ шрапнелѣвъ, наладованыхъ выбуховою матеріею и дрôбными кулями, до нищеня земныхъ и мурованыхъ фортифікацій уживае ся експльодуючихъ ґранатôвъ, въ котрыхъ пальникъ уладженый такъ, що выбухъ наступае кôлька секундъ по ударенѳю ґранату въ цѣль, черезъ що ґранатъ мае часъ заглубитись въ земли або въ мурѣ. Отворы заподѣянй вôдъ выбуху такихъ ґранатôвъ, бувають широкй и глубокй часто на кôлька метрôвъ. Що до доносимости выстрѣлôвъ зъ облоговыхъ пушокъ, то та звычайно выносить 8 до 10 кільометрôвъ.

ПРИМХИ БОГАЧÔВЪ.

На всѣй земной кули нема бôльшь примховатого жѣноцтва якъ по великихъ мѣстахъ Англіи, а головно въ Льондонѣ. За добре имъ дѣе ся, тому выгадують оріґінальнй забавы. Улюблеными звѣрятками у женщинъ иншихъ народôвъ е, якъ звѣсно, песики, котики и папугаѣ. Анґлічанки выбрали собѣ натомѣсь — зеленй жабки. Є се жабки не бôльшй нікелевыхъ 5 центôвъ, а коштують $1.50 до $2.00 вôдъ штуки. Таку жабку держать въ склянôй фляшцѣ и годують еѣ самыми жабячими ласощами: комахами, слимачками, гусеницями и и. При тôмъ учать еѣ штучокъ, пр. скакати черезъ перстенѣ. Вытресована жабка на даный знакъ переекакуе черезъ довгій рядъ обручокъ, а зрѣтелѣ, панѣ и панове, незвычайно тымъ тѣшать ся. У насъ назвали бы се що найменьше дивацтвомъ, а въ Англіи удержуване бодай одной жабки дома належить до доброго тону.

ЯПАНЬСКЙ СЛОВА.

Въ часѣ загальнои погонѣ за сензаціями зъ манджурского боевища годить ся навести „на показъ“ кôлька словъ зъ японьскои мовы: Край значить по японьски „коку“, столиця „кіо“, округъ „шу“, побережа „гома“, поперечный „йоко“, чорный „куро“, девять „кі“, (отже „Курокі“ значить „девять чорныхъ“ и не походить вôдъ вшехпоняка Куровского або вôдъ Курковского), довгій „наґа“, схôдъ „то“ (Токіо—схôдна столиця), великій „мі“, брама „кадо, („мі-кадо“), ножички „фарса“, кôнь „ако“, кобила „далю“, голый „фаґум“, дурный „фаґо“, (видко, що и у Японцѣвъ „голый“ и дурный значуть майже то само), жѣнка „фавпасамі“, мужь „фавнамоко“, донька „ґаґо“, ґузикъ „бутон“, придурнуватый значить „донна“, сонце „фі“. Словъ „любовь“, „любити“ Япанцѣ не знають.

ЧЕХИ НА ПОЛИ ВÔЙНЫ.

Кореспондентъ одной варшавскои часописи, описуючи свою стрѣчу зъ ческимъ посломъ Кльофачемъ въ Харбинѣ, пише мѣжъ иншимъ ось що: Нема въ Манджуріи мѣста, мѣсточка, оселѣ, часомъ стаціи, де не было, бы кнайпки и пôдрядныхъ шиночкôвъ. И нема въ Манджуріи такои кнайпки, нѣ такого шиночку, де не терликавъ бы на скрипкахъ блѣдолиций Чехъ, де на фальшувала бы на арфѣ русява Чешка... Въ Харбинѣ ческй мельодіи чуе ся на кождôмъ крôцѣ. Але пухкй Чешки спѣвають навить въ Мукденѣ, Ляоянѣ, Гайченѣ и т. д., не звaжаючи на боевй сурмы... Ческихъ музикантôвъ повно въ Инкавъ, повно ихъ навить въ Тіентсінѣ, Чіфу, Таку... Молодыхъ дѣвчатъ и хлопцѣвъ спроваджують та анґажують старшй... пôдприемцѣ-выэискувачй. Анѣ то вмѣе спѣвати, анѣ вмѣе грати. А однакъ волочить ся по всѣлякихъ норахъ, марнуе молодôсть и здоровле.

Памятайте на Руский Нар. Фондъ въ Америцѣ.

JOHN J. CAMPTON

Католицкій похоронникъ.

Вынаймае тано кеpичѣ — ту и на околицю. —

410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенѣ. Также робить книжки для братствъ, церковь, бизиесменôвъ и т. д. За роботу ґварантуе.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнѣ склянки доливае.
Є цигара, є и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшѣ и найтаншѣ напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)
СПЕЦИЯЛІСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жени при породі дізнають особлившої опіки.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA. | Телефон Nr. 1673

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлѣпшѣ напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки досконалѣ, цигара дуже добрѣ.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька!

ST. HERMAN'S BENEVOLENT Society. ORGANIZED FEBR. 1888 ROCHESTER, N.Y.

Вырoбляе братствамъ машлѣ, шапки, ґодзнаки, хоругвы, уніформы.
Цѣнникъ и пробы высылае даромъ.

Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co Ld.
— въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджeный. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $5,500.00 Заряджують нимъ:

Н. Габура, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— въ —
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѣ потрѣбнѣ рѣчѣ до житя. якъ такожь можна купити убраня майнерскѣ и звычайнѣ.

Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.
Михайла М. Югаса
314 THIRD STREET

Хочешь купить добре мясо,
Шинку чи смачныхъ ковбасъ,
Не трать брате грошей й часу,
Лишь пытай ся, де бучеръ Югасъ.

Вôнъ всѣляке мясо мае,
Зъ людьми красно розмовляе
И поруски, по словеньски,
По англицки и по польски.

Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Къ добрôй справѣ всегда справный,
За рускій народъ крѣпко стоить,
Вражды люцкой ся не боить.

Тожь Русинамъ треба знати,
Що єго тре пôдпирати;
Красно зважить, въ папѣръ запакуе,
Бучерня чиста, ажь ся серце радуе.

Мы, Руснаки не жалуемо,
Вôдъ Югаса все мясо купувати будемо,
Бо вôнъ у Scranton найлѣпше мясо мае,
О тôмъ кожда дитина навѣть добре знае:

Тожь милѣ братя, нѣкуда ся не волочѣть,
До найлѣпшои бучернѣ до Югаса ходѣть
Добре, тано, справедливо
Чисто, смачно и уптиво!

СВѢТОВА ВЫСТАВА ВЪ ST. LOUIS

Кождый, хто зъ Братôвъ-Русиновъ приѣде звидѣти славну свѣтову выставу въ St. Louis, Mo. нехай не пожалуе зайти до

перворядного рускoго салону
АЛЕКС. ВАЛЕВСКОГО

а тамъ знайде все здоровѣ напитки та циґара, а що найголовнѣйше: добру пораду, помôчь и услугу черезъ цѣлый часъ.

Такожь пригадуе ся ласкавôй памяти, що спродае танѣ а добрѣ шифкарты и высилае грошѣ до краю.

Aleksander Walewskyj,
175 St. George St., St. Louis, Mo.
Bell 'Phone Blue 1254.

Гиґієнічный Електричный Поясъ!

Поручованый лѣкарями, 5000 свѣдоцтвъ, 5000 сталыхъ вылѣчень, понадъ 5,750 000 теперь въ ужитю.

Лѣчить сейчасъ: Руматизмъ, невральґію, бôль головы, епілептичнѣ корчѣ, хоробы почокъ и селезѣнки, нестравнôсть, загальне ослаблене, слабости жѣночѣ, утрату мужеской силы, хронічне розвôльнене, холоднôсть нôгъ, безсонницю, бôль крижей, чуте змученя, печене коло серця и нечисту кровь. Лѣчить зарôвно мущинъ и жѣнки.

Наша знижена цѣна $1.00 дае всѣмъ можнôсть єго набути. До замовленя повиненъ бути долученый 1.00 доларъ почтовымъ переказомъ або въ реджістрованôмъ листѣ. Зъ кождымъ поясомъ посилаемъ вказôвки въ московскôй мовѣ

C. F. ZARUBA & CO.
309 N. 4th St. Dep. Sv. Clarksburg W. Va.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго куна? Она веде просто до

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро а безпечно пôшле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ допервa погостите ся, якъ въ рôднои бабки на весѣлю.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометеръ)
при Рединьскôмъ дапѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

БРАТЯ РУСИНЫ!

Кожда хороба є найбôльшимъ нещастємъ чоловѣка, особливо въ Америцѣ, понеже не тôлько що недае єму вôдповѣдного утриманя, але стае ся причиною передвчасной смерти тому, котрый мôгъ бы тѣшитись добрымъ здоровлємъ и уживати ще денного свѣтла.

Нашѣ Братя Русины прибуваючѣ сюда зô старого краю, не знають до кого власне мають удатись и отверто объяснити станъ своєго здоровя, або удають ся до такихъ лѣкарôвъ, котрѣ не тôлько обôдруть ихъ зъ остатного кроваво зaробленого цента, але ще въ додатку взбôльшають слабôсть невôдповѣдным илѣками и копають имъ вôдъ разу могилу.

Черезъ тое Братя Русины тутъ на чужинѣ марнуете и майже незнаючи впроваджаете вашу родину на тую саму дорогу мизерії, на котру вы давно вступили. Єсли чуєте ся бути слабыми и чуєте великій упадокъ на силѣ и здоровлю а хочете бути вылѣчеными, то зголосѣть ся до

Проф. Д-ра Е. С. КОЛЛИНСА,

єсли можете особисто — або въ листѣ опишѣть зъ увагою повстане слабости и якъ довго вже хоруєте и зашлѣть до него а вôнъ васъ напевно вылѣчить, такъ що тая сама слабôсть вже бôльше не поверне.

Проф. Д-ръ Е. С. КОЛЛИНСЪ,

дипльомуваный лѣкарь зъ ню-йорского университету,

для котрого нема хоробы, котру вôнъ бы немôгъ вылѣчити; вôнъ лѣчить и ґварантуе всякѣ недуги, яко: слабôсть плюць, сухоты, всякѣ терпѣня жолудковѣ, нерки, нервовѣ болѣ, катаръ, кашель, дыхавицю, простуду, бôль головы, очей, слабый зракъ, глушку, шумъ ушей, ревматизмъ, бôль въ крижахъ, сухій бôль костей, скрофулу, сверблѣне тѣла, выпадане волосôвъ и т. д., лѣчить такожь всякѣ жѣночи внутреннѣ и поверхнѣ хоробы.

Проф. Коллинсъ зарôвно вылѣчитъ цѣлковито сухоты, якъ такожь тайнѣ мужескѣ и жѣночѣ хороты. Пôдчасъ єго 15-лѣтной практики не було ще выпадку, щобы єго наука и вѣдомôсть лѣкарска въ чôмь небудь змылила.

Звертаємо увагу на декотрѣ посвѣдченя:

Вылѣчена з запаленя матичного и иных женских слабостей.

Поважаный пане Проф. Коллинсъ! По пологу въ грудню минувшого року дôсталамъ запалене матицѣ, бѣлыхъ уплавъ, бôль крижей и всѣхъ костей а такожь запалене мѣхура. Удавaламъ ся до многихъ докторôвъ, але вмѣсть помочи, чуламъ ся чимъ разъ слабшою. Въ концù удаламъ ся до васъ п. Проф. Коллинсъ и вы сейчасъ прислали мнѣ лѣки и по ужитю першихъ лѣкôвъ чуламъ полегчене а въ протягу 10 днôвъ буламъ цѣлкомъ выздоровлена. Прошу пріймѣть мою сердечну подяку за такъ скоре и стале вылѣчене!

При всякôй способности буду ся старала познакомити моихъ приятелôвъ зъ вашою практикою и чудесными лѣками. Зъ поважанємъ

Марія Водницка,
1254 Ashland Ave., Chicago, Ills.

Вылѣченый зъ сифилису и сухотъ зъ него вывинувшихъ ся.

Дорогій добродѣю! Я лѣчивъ ся близько 4 роки черезъ рѣжныхъ докторôвъ вôдъ сифилису, однакъ не тôлько що мене не вылѣчили, але ще побôльшали мою слабôсть, такъ що дôставъ ємъ и сухоты и плювавъ кровю. Нарештѣ я удавъ ся до д-ра Коллинса и вінъ мене вылѣчивъ цѣлковито въ короткомъ часѣ. Прошу пріймѣть мою подяку за вашу сумлѣнность, бо сли бы не вы, то сумный бы бувъ конець моего житя.

Остаюсъ зъ поважанємъ,

Теодоръ Красинскій,
4602 Blackbery Alley, Pittsburg, Pa.

Зъ того всего видно, що **Проф. Коллинсъ є тôлько одиный лѣкаръ,** котрый може вылѣчити безъ осôбного навѣть еґзамѣнованя, бо пôсля описанія хоробы вылѣчить хотяй бы сте на яку небудь хоробу терпѣли.

Прото Братя, не вôдкладайте, якъ сте хорѣ и єсли желаете бути здоровыми и здôбными до працѣ, не удавайте ся до йныхъ лѣкарôвъ, котрѣ мовь пиявки чѣгають на вашъ тяжко зaробленый грôшъ, але смѣло и зъ довѣріємъ удайте ся до **Проф. Д-ръ Е. С. Коллинса;** опишѣть му по руски станъ вашой хоробы а можете бути певнѣ, що вôнъ васъ, яко шляхетный и совѣстный, 15-рôчный практыкъ въ короткôмъ часѣ vздоровѣє. Пишѣть пôдъ адресою:

PROF. DR. E. C. COLLINS,
New York Medical Institute,
140 W. 34th Street, **New York, N. Y.**

Осôбно пацієнты принимають ся вôдъ год. 10. до 5. вечеръ. Въ недѣлю вôдъ год. 10. до 1. по полудни.